ЭХЭ ОРОНОЙНГОО БАСАГАДТА—АЛДАР СОЛО

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 57 (13546) | 1974 оной мартын 8, пятница | Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ

Хүндэтэ нүхэд эхэнэрнүүд!

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдэй нэгэдэлэй, интернациональна hаналаа нэгэдэлгын hайндэрөөр Таанадые, агуухэ социалис Эхэ оронойнгоо алдарта ажалша эхэнэрнүүдые, дүлэтэ патриот эхэнэрнүүдые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет халуунаар, үнэн зүрхэнhөө амаршална.

Мартын 8-най үдэрые Совет орон үргэнөөр, баяр жабхалантайгаар тэмдэглэн, социалис обществын материальна ба сэдьхэл бодолой баялигуудые арьбадхалгада, ургажа ябаа үетэнние хүмүүжүүлгэдэ туйлай ехэ туhа хүргэhэнэйнь түлөө эхэнэрнүүдтэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргэнэ. Совет эхэнэрнүүд hанал бодолоо, ажал хэрэгээ, эрдэм мэдэсээ коммунизм байгуулгын хэрэгтэ сүм элсүүлнэ. Эдэнэр эрхэтэн ёhоной үндэр мэдэрэлтэйгээр экономикын, эрдэм, наукын соёл культурын бүхы hалбаринуудта хүдэлнэ, зоригжуулхы ажалай үльгэр жэшээ харуулан, ниитын эдэбхитэй ажал ябуулна.

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ асари ехэ амжалтануудай туйлагдаhан түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ совет эхэнэрнүүдэй социалис ёhоной мэдэрэл, эдэнэй ажалай эдэбхи шэнэ хүсэтэйгөөр дэлбэрhэн байна гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэнэ. Басагадайнгаа аша габьяае Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнээ. Олон мянгаад ажалша эхэнэрнүүд орден, медальнуудаар шагнагдаhан, эдэнэй олонхиил Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Таанадта, ударнигуудта, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ нэрэ хүндэ, алдар соло!

Совет эхэнэрнүүд КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, байгша оной зорилгонуудые түрэл, дүтын хэрэг мэтээр хүлеэн абаба. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэ табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ тодорхойлхы удха шанартай. Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгада харюусажа, олон миллион эхэнэрнүүд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиhөө бүри hайнаар хүдэлхые шармайн оролдоно. Хүндэтэ эхэнэрнүүд, Таанадай арюун туңгалаг ухаан бодол, баян дэлгэр бэлиг шадабари, Таанадай ажалша бүхэриг гарнууд манай алдарта Эсэгэ оронние али бүхы талаарнь hалбаруулан хүгжөөлгэдэ саашадаашье үнэн сэхээр алба хэг лэ!

Оролдосотой бэрхэ ажалшан, ниитын эдэбхитэй ажал ябуулагша, совет эхэнэр ходо доо залуу халаание хүмүүжүүлэгшэ байгаа, саашадаашье байха. Үхибүүдые анхарал оролдолгоор хүреэлэн, эхын энхэрэлээр дулаасуулан, эхэнэрнүүд эдэниие энхэ элүүрээр, согтой хүхюунээр ехэ болгожо, совет хүнэй эгээл эрхим шэнжэ шанарнууд — коммунизмда үнэн сэхэ байлга, гүнзэгы мэдэрэл, ажалша бүхэриг байлга, Эхэ орондоо залиршагүй дурлал, интернационализмын гүнзэгы мэдэрэл эдэнэртэ түхөөн хүмүүжүүлнэ. Манай эжынэр, үдэр бүриин, эсэшэ сусашагүй, hайн hайхан хүсэлэл оролдолгынтнай түлөө, эхын энхэрэл дүүрэн зүрхэнэйтнай түлөө, бүлэеэ эбтэй бэхи байлгахын тула эсэшэ сусашагүй оролдолгынтнай түлөө бүгэдэ арадай баяр баясхалан Таанадта хүргэнэбди!

Обществодо эхэнэрнүүдэй байдалые социализм үндэhөөрнь хубилгаа, политическэ ба социальна байдалай бүхы hалбаринуудта тэрээндэ адли тэгшэ эрхэ олгоо, эрдэм hургуули хэхэ, бэлиг шадабаряа элирүүлэн нээхэ үргэн ехэ арга боломжонуудые тэрэнэй үмэнэ нээгээ, эхын жаргал эдлэхэ таарамжатай байдал зохёогоо. Он жэлэй үнгэрхэ тудам эхэнэрнүүдэй ажаллаха арга боломжын, байдалай hайжаруулагдахын тула, бэлиг шадабаряа элсүүлэн гаргахын, аша үрэ ехэтэйгээр ажаллахын, ниитын ажал ябуулга эдэбхитэйгээр хэхын, үхибүүдээ хүмүүжүүлхын түлөө улам ехэ арга боломжотой байхынь тула Коммунис парти бүхы юумэ хэнэ.

Манай партиин бэелүүлжэ байгаа эб найрамдалта политика совет эхэнэрнүүдтэ дүтэ, ойлгосотой юм. Социалис хани нэгэдэлые бэхижүүлхэ, национальна сүлөөрэлгын ба социальна дэбжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлые дэмжэхэ, уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулха, бүгэдэ ниитын үнэн зүб эб найдамдал хангаха талаар КПСС-эй гадаадын эдэбхитэй политикые эдэнэр халуунаар hайшаана. Социалис оронуудай аха дүү партинуудтай хамта Советскэ Союзай Коммунис парти ленинскэ гадаадын политика саашадаашье шууд сэхээр бэелүүлхэ, термоядерна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэние аршалан сарахын түлөө, дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ байна.

Интернациональна уялгадаа үнэн сэхэ совет эхэнэрнүүд социалис оронуудтахи хани нүхэдтэеэ харилсаа холбоогоо бэхижүүлэн, бүхы түбинүүдэй ажалша эхэнэрнүүдтэй харилсаагаа үргэдхэхэ, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даахан байдалай, социализмын хэрэгэй илан мандахын аша туhада эдэ хани харилсаанууд саашадаашье али болохоор хүгжэхэ байха гээд КПСС-эй Центральна Комитет этигэн найдана.

Хабарай гэрэлтэ hайхан энэ hайндэр Таанадта, хүндэтэ совет эхэнэрнүүд, элүүр энхэ ябахыетнай, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай, ехэ зол жаргалтайгаар, баяр жабхалантайгаар ажаhуухыетнай хүсэнэбди.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр—мартын 8 мандаха болтогой!

Совет эхэнэрнүүдтэ алдар соло!

Бүхы дэлхэйн ажалша эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

Манай социалис эхэ орон hалбаран хүгжэг, бэхижэг лэ!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет.

М. Хамгушкеева

ЭЖЫДЭЭ

Эжымниш даа, нарамниш,
...Эр наhандам
гэрэлтэнэш,
...элнэш, hурганаш,
үреэнэш,
...найм харгые заанаш.
...Эн намай зэмэлхэб даа,
...арни шиниие хэлээгүйдэ.
...ын hайхан дуранhаа
...эрэн үриеэ hурганаш
даа.
...исыш даа, эжымни,
...эн алдуунуудайм
түлөө,
...юусаагүй бэшэгүүдэйм
түлөө,
...исэжэ шимнил
шадахалши.

Ьанаагаа намда бү зобыш
даа,
Ьайн hуунаб мүнөө.
Гансал Үбэсэеэ, шамаяа,
Гэр гуламтаяа hананаб.
Хүлеэнэш даа, эжымни,
гэртээ.
Хүлеэжэ шимнил
шадахаш.
Бүхы эрдэм шудалаад.
Бусахал гэртээ басаганш.
Эжымниш даа, нарамниш,
Бэеэ гамнаад, элүүр энхэ
ябыш даа.
Эдэ хүүгэдээрээ шууяжа,
Баяртай, жаргалтай
hуугыш даа.

...СР-эй ВЕРХОВНО ...ВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

...СР-эй Верховно Со... Президиумэй ээлжээ... седани Н. В. Под... түрүүлэлгэ доро ...н 5-да Кремль соо бо...

...рые хамгаалха, гам... hайнаар ашаглаха та... Украинын ССР-эй ...адай депутадуудай ...удэй хүдэлмэриин ...шэл тухай асуудал ...э зүйлдэ оруулагда... байна. Украинын ССР... ...ховно Соведэй Пре... ...эй Түрүүлэгшэ И. С. ...цкий мэдээсэл хэбэ.

...СР-эй Верховно Со... Президиумэй гэшүүд ... Гришин, Г. С. Орлова, ...эй Верховно Соведэй ...диумэй Түрүүлэгшын ...онор К. Ф. Ильяшен... К. Кулатов болон бу... ...н мэдээсэлые зүбшэн ...гэдэ хабаадаhан бай...

...СР-эй Верховно Сове... Президиумэй Түрүүлэг... ...В. Подгорный засе... ...дээрэ үгэ хэлээ.

..., боро газар үргэ... ...адүүрилжэ, хүдөө ...н ургамалнуудые та... ...газар тухай хуули на... ...сахилгые хиналта... ...ха, Донецкэ облас... ...Ивановольско хүдөө... ...Красноторско посел... ...Соведүүдэй үүсхэл... ...үргэнөөр дэлгэ... ...талаар Украинын ...эй ажалшадай депу... ...дай Соведүүдэй хү... ...ин дүй дүршэлые ...эй Верховно Сове... Президиум hайшааба. ...рaa hайнаар, зүб мү... ...дүүрилгын, газар ту... ...хуули наринаар сахил... ...hоо ажалшадай ...дуудай Соведүүдэй ...ые саашадань үргэд... hайжаруулха талаар ...эрэ үргэлжэлүүл... ...депутадуудай, саг... ...ын комиссинуудай, ...ын энэ талаар гар... ...үүсхэл эдэбхи дэмжэ... ...союзна республика... ...й Верховно Соведүү... Президиумүүдтэ зуур... ...даа.

...иалис зөөри зөөшэ ...ха хуулинуудые са... ...тухай СССР-эй гене... ...а прокурор Р. А. Ру... ...ин, СССР-эй Верховно ...түрүүлэгшэ Л. Н. ...ювой, СССР-эй до... ...ын хэрэгүүдэй министр ...А. Щелоковой, СССР-эй ...министр В. И. ...ловэй хэhэн элидхэл... ...Президиум шагна... ...байна.

...гүрэнэй ба ниитын зөө... ...зөөшэ үрилгэтэй тэмсэл хэлгые шангадхаха, эдэ гэмтэ ябадалнуудые hэргылэн зайсуулха, социалис зөөри зөөшэ сахин хамгаалха талаар дурадхалнуудые бэлэдхэхыень Президиум hая эмхидхэhэн комиссидаа даалгаба.

СССР-эй Верховно Соведэй делегацинуудай албанай хэрэгээр хэдэ хэдэн оронуудта ошоод бусаhанай дүнгүүдые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хаража үзөө.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо И. С. Грушецкий түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Румыниин Социалис Республикада ошожо ерэhэн байна. Энэнь манай арадуудай, оронуудай хоорондохи hайн хани харилсаатай байhые элирхэйлэн тэршэлжэ, хоёр гүрэнэй хоорондохи хани барисаа саашадань бэхижүүлгэдэ нүлөөлхэ юм.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Шитиковэй хүтэлбэри доро — Египедэй Араб Республикада, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Ф. А. Сурганов түрүүтэй — Сириин Араб Республикада, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. П. Вадер түрүүтэй — Ливанай Республикада, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Холов түрүүтэй — Бангладешэй Республикада, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. М. Клычев түрүүтэй — Шри Ланкагай Республикада, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Кувейт гүрэндэ ошожо ерэhэн тухай мэдээсэлнүүд мүн лэ шагнагдаа. Эдэ хөөрэлдөөнүүд парламентнуудай хоорондохи холбоо барисаа, эдэ гүрэнүүдэй ба Советскэ Союзай хоорондохи хани харилсаа саашадань үргэдхэн бэхижүүлгэдэ ехээр нүлөөлhэн байна гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Эдэ оронуудта ошожо ерэhэн делегацинуудай ажал ябуулгые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум hайшаагаа.

Хэhээлтэдэ байhан хүнүүдэй гэмыень сагааруулжа табиха тухай асуудалые Президиум мүн лэ хаража үзэhэн байна.

(ТАСС).

Москвада түмэр замай Москва-Сортировочная станциин, Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой, «Красный Пролетарий» ба Лихачевой нэрэмжэтэ заводуудай, «МЭЛЗ» нэгэдэлэй, «Трехгорная мануфактура» комбинадай, «Мосотделстрой-3» трестын коллективүүд байгша оной апрелиин 20-до коммунис субботник үнгэргэхэ үүсхэл гаргаа.

Республикымнай промышленностиин хүдэлмэришэд Москвагай түрүү коллективүүдэй үүсхэлые hайшаан дэмжэжэ байна. Олон предприятинуудта митинг, суглаанууд үнгэргэгдөө, субботнигто бултадаа хабаадалсаха гэhэн шиидхэбэри абтаа. Коммунис субботнигые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ тухай ямар бэлэдхэлэй хэгдэжэ байhан, энэ үдэр хэды зэргын продукциин бүтээн гаргагдахаар хараалагдаhан тухай хөөрэжэ үгэхыень зарим предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ манай корреспондент хандаhан байна. Тэдэнэй хөөрөөн доро толилогдобо.

Апрелиин 20—коммунис субботнигой үдэр

СУББОТНИГТО БУЛТАДАА

Л. И. НАЗАРЕНКО, ноохо сэбэрлэн угаадаг Улаан-Үдын фабрикын парткомой секретарь:

Фабрикада hаяхан митинг үнгэргэгдөө. Тэрээндэ 870 гаран хүдэлмэришэд хабаадалсаhан байна. Бүхы цех, таhагуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, москвагайхидай үүсхэлые дэмжэжэ байhанаа мэдүүлбэ. Ноохо илгагша Полина Беломестнова, ноохо угаагшадай бригадые даагша Наталья Яковлева, штукатур-шэрдэгшэ Люба Труднева, электрик А. И. Чирков болон үшөө хэдэн хүн коммунис субботник үнгэргэхэ тухай үүсхэлые hайшаагаад, тэрээндэ бултадаа хабаадалсая гэжэ хүдэлмэришэдөө уряалhан байна.

Апрелиин 20-до коммунис субботнигто хабаадалсажа, энэ үдэр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэhэн шиидхэбэри-хандалга митингдэ хабаадагшад батални абаа. Фабрикын бүхы цехүүдэй хүдэлмэришэд субботнигой үдэр ямар ажал бүтээхэ байhанаа тодорхойлбо. Ажалай юрын үдэрнүүдтэй сасуулхада, апрелиин 20-до бүри бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, халаанай даабарние холо үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ хүдэлмэришэд шиидэбэ.

Фабрикын коллектив энэ үдэр 58 тонно ноохо сэбэрлэн угааха, 90 тонно ноохо сортолон илгаха, хамта дээрээ 620 мянган түхэригэй продукци худалдаха гэжэ хараалhан байна. Субботнигой үдэр олоhон 2 мянга 400 түхэриг мүнгөө табан жэлэй жасада оруулха гэhэн шиидхэбэри баталан абтаа.

Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад гол түлэб өөhэдынгөө ажал дүүргэхэ юм. Харин зарим хүдэлмэрилэгшэд фабрикаяа болбосон түхэлтэй болгохо талаар ажал хэхэ байна.

Н. И. ЖУРАВЛЕВ, Буряадай модо болбосоруулгын, мебель хэдэг комбинадай завкомой түрүүлэгшэ:

Ьаяхан үнгэргэгдэhэн комбинадай профсоюзай конференци дээрэ Москвагай түрүү коллективүүдэй үүсхэл зүбшэн хэлсэгдээ. Конференциин делегадууд коммунис субботник үнгэргэхэ үүсхэлые hайшаагаад, тэрээндэ бултадаа нэгэ хүн мэтэ хабаадалсахые уряалhан хандалга баталан абаа.

Комбинадай цех, таhагуудта конференциин хандалга hайшаагдаба. Коммунис субботнигые бүтээсэ ехэтэй ажалаар тэмдэглэхэ, энэ үдэр урдань алмаhан материал, модо хэрэглэн ажаллаха, нягта жагсаалтай, эмхи гуримтай байhанаа харуулха гэжэ хүдэлмэришэд шиидэhэн байна.

Коммунис субботнигой үдэр хамта дээрээ 35 мянган түхэригэй продукци бүтээгдэхэ, тэрэ тоодо 65 кубометр модон хюрөөдэгдэн илгагдаха, 500 кубометр хюрөөдэмэл материал үйтэхэ, 80 кубометр технологическа хэрэгсэл үйлэдбэрилэгдэхэ, дархалалгын 800 түхэригэй модон бэлдэгдэхэ, 10 мянга 550 түхэригэй мебель хэгдэхэ юм. Комбинадай хүдэлмэришэд 25 вагондо бэлэн продукцияа ашажа ябуулха гэжэ хараалба.

Хүдэлмэришэд хоёр халаанда эмхи гуримтайгаар ажаллажа, 1974 оной түрүүшын кварталда туйлаhантай сасуулхада, ажалай бүтээсые 2 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ. Комбинадай коллектив табан жэлэй жасада 3 мянга 200 түхэриг мүнгэ оруулха байна.

Субботнигые эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэхэ бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Комбинадай начальник А. П. Шапирын хүтэлбэрилхэ штаб эмхидхэгдэбэ. Мүн иимэ штабууд бүхы цехүүдтэ байгуулагдаад, бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ захалаа.

Н. А. ЧИРКОВА, «Теплоприбор» заводой парткомой секретарь:

Манай коллектив москвагайхидай үүсхэлые мүн лэ үнэн зүрхэнhөө hайшааhан байна. Субботнигто бултадаа хабаадалсажа, энэ үдэр ямар ажал, продукци бүтээхэ байhанаа тодорхойлообди.

Заводой хүдэлмэришэд коммунис субботнигой үдэр 32 мянган түхэригэй элдэб приборнуудые бүтээхэ юм. Шудхалаа хэгшэд 8 тонно шэрэм, үнгэтэ металлай 3 тонно шудхалаа үгэхэ болоо. Мүн 4 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараан бүтээгдэхэ байна. Коллективнай хамта дээрээ 38 мянган түхэригэй продукци гаргахаар хараалба. Тинхэдээ бүхы продукци hайн, эрхим hайн гэhэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаха байна. Зарим бригада, цехүүднай урдань алмаhан электрын элшэ хүсэ, металл, материал хэрэглэн ажаллаха юм.

Субботник үнгэргэхэ түсэб бүхы цехүүдтэ хараалагдаа. Хүдэлмэришэн бүхэндэ, цех, таhаг бүхэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хантаха хэмжээн абтажа эхилээ. Субботнигто бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ штабууд цехүүдтэ, заводто эмхидхэгдээ.

Хүдэлмэришэд гол түлэб өөhэдынгөө ажал дүүргэхэ байна. Энэ үдэр габшагай гаар ажаллаха, табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха байhанаа тэдэнэр мэдүүлээ.

* * *

Коммунис субботнигто бултаараа хабаадалсажа, халаанай даабарние үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ бусад олон коллективүүд шиидэhэн байна.

Хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ

ТОКИО. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Национальностьнуудай Соведтэ гадаадын хэрэгүүдэй асуудалнуудые шиидхэхэ комиссиин гэшүүн М. В. Зимянин түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй палатануудта гадаадын хэрэгүүдэй асуудалнуудые шиидхэхэ комиссинуудай делегаци Эхэ орондоо ошохоёо мартын 6-да эндэhээ мордобо.

Делегаци Япондо ошоод байха үедөө парламентын доодо ба дээдэ палатануудай комиссинуудай гэшүүдтэй уулзажа, хөөрэлдэhэн байгаа.

Делегациин гэшүүд Японой правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, парламентын хоёр палатын түрүүлэгшэнэртэй Японой олонниитын түлөөлэгшэдтэй уулзажа, хөөрэлдэhэн байна.

СССР-эй Наукануудай академиин жэлэй суглаан

СССР-эй Наукануудай академиин жэлэй хамтын суглаан мартын 6-да Москвадахи Эрдэмтэдэй байшан соо хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Байгша он академидэ онсо шэнжэтэй юм. Хэдэн зуугаад мянган эрдэмтэд, мэргэжэлтэд амжалта илалтануудые туйлажа, Наукануудай академиин 250 жэлэй ойе угтаhан байна.

СССР-эй Наукануудай академиин үндэр дээдын шагналнууд — М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ алтан медальнууд энэ суглаан дээрэ эрдэмтэдтэ барюулагдаа. Лауреадууд — академик А. П. Виноградовые, Чехословакиин эрдэмтэ В. Зоубегые суглаанда хабаадагшад халуунаар амаршалба.

(ТАСС).

„Метеор" ниидхүүлэгдэбэ

Сагай уларил шэнжэлхэ зорилготой Газарые тойрон дабшадаг «Метеор» гэжэ хэмэл одон 1974 оной мартын 5-да Советскэ Союзhаа табигдаба.

Сагай уларил шэнжэлхэ аппаратура, мүн бусад шухала хэрэгтэй түхеэрэмжэнүүд хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоhон аппаратура гэмгүй hайнаар хүдэлнэ. Абтаhан мэдээсэлнүүд тоолон тодорхойлолгын түбтэ шэнжэлэгдэжэ байна.

(ТАСС).

НАДЕЖДА БАДМАЕВНА ШЕРГИНА Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо үнинэй хүдэлдэг юм. Надежда Бадмаевна пенсидэ гараhаар 3 жэл болоо. Гэбэшье нүхэр Шергина үшөөл ажаллаhаар зандаа. Нёдондо жэл харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 2540 килограмм hү haaгаа.

Надежда Бадмаевна Эхэ-герой юм. Тиин мүнөө Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын hайндэрые угтуулан, тэрэ ажалай шэнэ амжалта туйлаhан байна. Энэ hайндэрөөрнь дашарамдуулан, Надежда Бадмаевнада элүүр энхэ ябахыень, зол жаргалтайгаар ажаhуухыень, ажалдаа амжалта туйлахыень хүсэнэбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мэдээжэ haалишан Н. Б. Шергина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА 379. 298 ХУРЬГАН АБТАА

1974 оной мартын 1-нэй байдалаар республикын колхоз, совхозуудта 379.298 хурьган абтаа. Тэрэ тоодо 3017 эхир хурьган абтанхай.

Хурьгадай хэр зэргэ абтажа байhые аймагуудаар харахада иимэ:

Аймагууд	Бүхыдөө абтаhаниинь	Гарзалhаниинь
Баргажанай	4.582	0,1
Бэшүүрэй	34.230	1,6
Зэдын	15.195	0,02
Яруунын	45.394	1,0
Загарайн	16.682	0,2
Захааминай	13.404	0,7
Хурамхаанай	8.06[illegible]	1,5
Хяагтын	37.32[illegible]	2,4
Мухар-Шэбэрэй	42.325	0,8
Ахын	3.560	1,0
Сэлэнгын	43.946	1,1
Түнхэнэй	10.023	0,1
Улаан-Үдын	26.789	0,4
Хоринн	36.695	0,3
Хэжэнгын	41.085	1,1

Бүхыдөө нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 29 мянга гаран хурьган үсөөн абтаад байна. Мартын эхеэр хонеор олон Зэдын аймагай ажахынууд түл абажа hая захалаа. Мүн Хурамхаанай, Баргажанай аймагуудта хурьгад гол түлэб март hарада абтаха байна.

Энэ жэлдэ абтаhан хурьгадай 3363-нь гэхэ гү, али 0.9 процентнь гарзада ороо. Энэмнай нёдондоной энэ үеынхиhөө 1300 толгойгоор үсөөн болоно. Зүгөөр мүнөө жэлдэ хонидой хурьга хаяха, үхэнги түл гаргаха ушар олон. Үнгэрhэн хоёр hарада эдэ ушарhаа боложо аяар 7185 хурьган алдагдаад байна. Тиимэhээ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хонишод энэ ушарые саашадаа усадхаха бүхы хэмжээ абаха зэргэтэй.

Хяагтын, Бэшүүрэй, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудта хурьгадай үхэл гарзада орохонь олошоржо байна. Март hара энэ жэлээр эгээн аюултай саг. Тиимэhээ абаhан хурьгадаа бүрин hайнаар түлжүүлхэ хэрэгтэ бүхы анхарал хүсэ хандуулагдаха байна.

Мартын 8—Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр

БУЛАД ХҮЛЭГҮҮД—БАСАГАДАЙ ГАРТА

...Галя, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүнээр һунгагдаһандаш амаршалнабди шамайгаа. Конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, басагад механизаторай мэргэжэл шудалагты гэжэ тон зүб уряалааш. Бидэ шамайгаа үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэбди. Республика дотороо түрүүлэн, эхэнэрнүүдэй тракторна бригада манай Хара-Шэбэртэ удахагүй байгуулагдаха. Ямар гоё гээшэб. Техникэеэ һайнаар шудалаад, бэрхэ механизаторнууд болоё. Хүбүүдһээ гээгдэхэгүй байхабди. Хоорондоо мүрысэхэдөө, хэмнай түрүүлжэ гарагша ааб, харахабди...

Тээмэндэ басагадай хоорондо хэшээлэй һүүлээр болоһон иимэ удхатай хөөрэлдөө шагнахадаа. тэдэнэй ажабайдал, эрмэлзэл минии залуу наһанай хани басагадай һанал бодолтой жэшэхын аргагүй, мүнөө сагай эрилтые һайн мэдэрһэн, парти, правительствынгаа Хандалгые залуу наһанайнгаа охи гарган, халуунаар дэмжэдэг байһаарнь омогорхон баярлажа һуугаа һэм.

Колхозой правлени, партийна организаци нютагайнгаа залуушуулда эсэгэ ёһоор хандадаг, эдэбхи үүсхэлыень дэмжэдэг, али бүхы туһаламжа үзүүлдэг. Тиимэһээ тосхоной залуушуул хото город руу ажал бэдэржэ ошодоггүй, армиһаа бусажа ерэһэн хүбүүд түрэл колхоздоо ажаллахаяа үлэдэг. Тиихэдэ Хара-Шэбэрэй найман жэлэй һургуули дүүргэгшэдэй олонхидынь түрэл колхоздоо үлэжэ, һаалишад, хонишод, гахайшад болодог. Нёдондо найман класс дүүргэһэн хүбүүд, басагад бүхы классаараа механизаторай мэргэжэл шудалхамнай гэжэ шиидээ.

Колхозой правлени, партийна организаци, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд механизаторнуудые бэлдэхэ, мэргэжэл шадабариинь дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаг. Бүхы 115 трактористнуудай 59-ниинь нэгэдэхи, хоёрдохи классай механизаторнууд. Колхоздомнай Бага-Куналейн 5-дахи СПТУ-гай филиал нээгдэһээр табадахи жэлээ ябажа байна. Эдэ жэлнүүдэй туршада тус һургуулиие табяад хүн дүүргэжэ гараа. Тэдэнэр мүнөө түрэл колхоздоо трактористнуудаар ажалланад. Жэшээнь, комсомол басагад Г. Сажина, Е. Голендухина, Г. Забровская гэгшэд бэрхэ механизаторнууд гэжэ аймаг соогоо суурханхай. Басагад газар хахалагшадай аймагай, республикын мүрысөөнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ түрүү һууринуудые эзэлһэн. Тэдэнэр бэрхэ трактористнар байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Жэшээнь, Галина Сажина ВЛКСМ-эй райкомой гэшүүн, аймагай Соведэй депутат. Тиихэдэ Галина Забровская комсомолой областной комитедэй гэшүүнээр һаяхан һунгагдаа. Тобшохоноор хэлэхэдэ, үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай участогууд дээрэ ажаллахадаа, залуу наһанайнгаа эршэ харуулан ябадаг.

Филиалда 16 хүбүүд, 7 басагад мүнөө һурана. Тэдэнэр бултадаа Хара-Шэбэрэй найман жэлэй һургуули үнгэрэгшэ жэлдэ дүүргэжэ гараад, түрэл колхоздоо үлэжэ, механизатор мэргэжэлтэй болохо гэжэ шиидэһэн. Һурагшад училищиһаа һарадаа 10 түхэригэй стипенди, колхозһоо 30 түхэриг салин абадаг. Энэ мүнгэнтнай һара соогоо хүрэдэг юм гү гээд асуухада: «Мүнгэн бидэндэ хэрэгтэй бэшэ. Гэртээ байгаад, наһанайнгаа мэргэжэл олоошомнай юунһээшье үнэтэй. Дам саашаа һураад, инженер болохобди»—гээд басагад энеэлдэнэ. Нээрээшье тиимэ даа. Һуралсалаа үргэлжэлүүлхэ эрхэ хэндэшье хоригдонхой бэшэ ха юм. Эгээл шухалань, эдэнэр эдир наһанайнгаа эхиндэ ажабайдалайнгаа мэргэжэл шэлэн олоол! Эсэгэ, эжынэрэйнгээ хэрэгые саашадань үргэлжэлүүлхэ, түрэл колхозойнгоо экономико бэхижүүлхэ, полиин ёһотойл эзэд болохо гэжэ шиидэһэниинь юунһээшье үнэтэйл.

Долоон басагадай дүрбэнэйнь гэр бүлэдэ механизаторнууд олон. Жэшээнь, Голендухина Машиин эгэшэ Екатерина дүрбэн жэлэй урда тээ тус филиал дүүргэжэ гараһан. Черных Аниин гурбан аханар механизаторнууд. Тиимэһээ Аня нэгэ гэр бүлэһөө дүрбэдэхи механизатор болохонь. Кошнева Валиин ахань тракторист, Варфоломеева Нинын эсэгэ жолоошон, ахань механизатор. Нина нютагтаа найман класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, Улаан-Үдэдэ связистын курсада ороод, һара тухай һуража байтараа, гэртээ ерээ. 'Городто юундэ байгаагүйбши гээд Нина Варфоломееваһаа асуухада, гэрэймнай хашаагай саанаһаа поли эхилшэдэг, хабарай үглөөгүүр газаа гарахадаш, сэбэр агаарта булжамуур жэргэжэ байдаг. Ямар гоё гээшэб. Үйлсэдэ гарахадаш, хани басагад Галина Забровская, Катя Голендухина, Галина Сажина гэгшэд «Беларусь» тракторайнгаа кабина сооһоо «Поли гарая» гээд даллаха. Юрэдөө, хото городто байжа шадахагүй, хүдөө талада дуратайб гэжэ мэдэрхэдээ, һөөргөө бусашооб. Тиигээд хүдөөдэ механизатор эгээн хүндэтэй хүн гэжэ ойлгооб. Басагадай жолоодохо хүнгэн, тусхай тракторнууд бүтээн гаргагдана. Хани басагадни үни хада хоёрдохи классай трактористнар болонхой, нютагтаа хүндэтэй. Би тэдэнһээ юугээрээ дутаха болообиб. Түрэлхидни механизатор болохом гэхэдэм һайшаагаа, дэмжээ гээд Нина Варфоломеева һанаһанаа сэхэ руунь хэлэбэ.

Колхозой трактор, машинанууд жэл бүри олошоржо байдаг. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада колхоз 11 трактор, 14 автомашина, 11 комбайн болон хэдэн шэнэ машина, түхеэрэлгэ худалдан абаа. Ганцахан үнгэрэгшэ жэлдэ 119 мянган түхэригэй оньһон техникэ абтаа. Тиимэһээ залуу механизатор бүхэндэ оньһон машина хүртэхэл байха.

Хүдөөдэ эгээл хүндэтэй механизаторай мэргэжэл шэлэн олоһон республикынгаа басагадые эхэнэрнүүдэй һайндэрөөр амаршалаад. ажалдаа, һуралсалдаа амжалтатай, ажабайдалдаа золтой, жаргалтай ябахыетнай юрөөнэб.

А. ВАРФОЛОМЕЕВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Победа» колхозой механизатор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Зэдын суута хонишон Гомбо-Сурун Цыремпиловада
Мартын 8-най һайндэрэй
Маша баяр хүргэе!
Хонидоо олоор үдхэжэ,

Хори нютагтаа алдаршаһан
Намжилма Тогмитовада
Наһанайнь жаргал юрөөе!

Зургаан мянган килограмм
Үнеэн бүриһөө һааһан
Сэлэнгын һаалишан Тадвашкина[...]
Сэнгүү жаргал хүсэ[...]

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ Врачнуудай дүрбэнэй гурбан хубинь, багшанарай 71 процентнь эхэнэрнүүд юм. Мүрдэн шиидхэхэ хуули гаргадаг зургаануудта эхэнэрнүүд — арадай судьянарай гурбанай нэгэ хубинь, арадай заседательнуудай хахад хубинь болоно.

★ Союзна, автономито республиканууудай нютагай Соведүүдтэ үнгэргэгдэһэн һүүлшын һунгалтануудай үедэ 1 миллион 39 мянган эхэнэрнүүд депутадуудаар һунгагдаа — энэнь бүхы депутадуудай 47,4 процент болоно. СССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведтэ 463 эхэнэр-депутат ородог (энэ хадаа дээдын зургаанда дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай 31 процентнь мүн).

★ Гурбан миллионһоо үлүү эхэнэрнүүд—Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүд; 17 миллионһоо дээшэ эмэгтэйшүүл — комсомолшууд.

★ Коммунис байгуулалтада басагадайнгаа гаргаһан ажалай алдар габьяае Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэн тэмдэглэнэ. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта, соёлгэгээрэлдэ туйлаһан бүхы амжалта илалтануудайнгаа түлөө 1,5 миллион шахуу эхэнэрнүүд СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаһан, 4 мянгаһаа үлүү эмэгтэйшүүлдэ Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон байна.

☆ Эхэнүүд СССР-тэ бүгэдэ арадай хүндэдэ хүртэдэг. 150 мянга гаран эхэнэр «Эхэ-Геройн» хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

★ Эхэнүүдэй, нялха үхибүүдэй элүүр энхэ байха тухайда манай гүрэн ехэ анхарал оролдолго гаргадаг юм. Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо гүрэнэй страхованиин бюджедһээ хүдэлдэг эхэнэрнүүдтэ (нарайлха болоһонойнь, түрэһэнэйнь түлөө) ехэ тэдхэмжэ түлэгдэдэг байна. Тиин 1974 ондо 1 миллиард 200 миллион түхэриг энэ талаар һомологдоно.

Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэл: эршэ, шанар, дэл[...]

ТҮРҮҮШЫН ДҮНГҮҮД, САААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУ[Д]

Совет арад юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлые шиидхэхы гэжэ нэрлээд, тэрэниие габшагай ажалаар тэмдэглэһэн байна. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар горитой алхам урагшаа хэгдээ.

Республикымнай ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд 1973 оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ бага бэшэ оролдолго гаргаһан юм. Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленность продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэһэн. шэнэ зүйлэй продукци бүтээн гаргаһан, үйлэдбэриингөө технологи нарижуулан һайжаруулһан байна.

Гэбэшье «Забайкаллес» комбинадай 1973 оной хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд бүхы дээрээ хангалтагүй байба. Комбинат модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй. Хамта дээрээ 4 миллион түхэригэй продукци арадай ажахыда дутуу үгтөө. Модо шэрэхэ, шпала хюрөөдэхэ, мебель, модон гэрнүүдэй детальнуудые бүтээхэ, хюрөөдэмэл материал хэрэглэгшэдтэнь эльгээхэ түсэб дүүргэгдээгүй байна.

Комбинадай модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын предприятинуудай коллективүүд үнгэрһэн жэлэй үрэ дүнгүүдые согсолжо, алдуу, дутагдалнуудаа элирүүлбэ. Олон коллектив бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шадаагүй, гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлээгүй байна. Хүрьбын, Хориин, Онёогой леспромхозууд, Байгалай модоной бааза ехэ гээгдэлдэ ороо.

Предприятинуудай ажахын, инженернэ, эмхидхэлэй бүхы ажал ябуулга эрид һайжаруулха зорилго энэ жэлдэ табигдана. Табан жэлэй тодорхойлхы, 1974 оной гүрэнэй түсэбые дүүргэхын тула үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, түрүү онол арга, дүй дүршэл үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, экономическа хүдэлмэри һайжаруулха, үйлэдбэриин эмхидхэл нарижуулха, ажалай гурим һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээ абаха шухала гэһэн тобшолол хэгдээ.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар гээгдэлээ усадхаха арга боломжо коллектив бүхэндэ бии. Хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал оролдолго, эдэбхи үүсхэл гарган ажаллаа хада ехэ арга боломжонууд элирүүлэн хэрэглэгдэхэ байна гэжэ КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалга соо тэмдэглэгдэнэ. Арга боломжонуудаа хүсэ дөөр хэрэглэхэ, табан жэлэй аша туһада зорюулха гээшэ модо бэлэдхэгшэдэй, модо болбосоруулагшадай шухала зорилго болоно.

Олон предприяти жэгдэ бэшээр ажаллана. Ажалай эмхидхэлэй энэ горитой дутагдал усадхаха эрилтэ бүхы коллективүүдэй урда табигданхай. Ажалаа жэгдэ һайнаар эмхидхэбэл, хэды ехэ продукци бүтээжэ болохо байһые Хүрьбын леспромхозой жэшээ дээрэ харуулжа боломоор. Леспромхоз хэдэн жэлэй туршада гээгдэжэ ябана. Иимэ байдалай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, леспромхоз жэгдэ бэшээр ажаллана. Эндэ һарын гурбадахи арбан хоногто түсэбэй 39—40 процент дүүргэгдэнэ. Хэрбээ предприяти түрүүшын хоёр арбан хоногто һайнаар, бүтээсэтэйгээр ажаллаа һаа, һара бүхэндэ 3 мянган кубометрээр ехэ модо бэлэдхэхэ байгаа.

Отологдоһон модо сүм хэрэглэхэ гээшэ саатагүй шиидхэгдэхэ ёһотой үшөө нэгэ зорилго болоно. Модо бэлэдхэлэй, болбосоруулгын хаядаһа, үлэгдэл хэрэглэн, продукци гаргаха тухай партиин XXIV съезд дээрэ саагдаа һэн. Съездын энэ шиидхэбэри бэелүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэриин хэгдэжэ байбашье, арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Модоной хибэдэһэ, тайрадаһа үйрэдэһөөр технологическа зомгооһо үйлэдбэрилхэ цех предприятинуудта баригдажа байнхай. Иимэ 20-ёод түхеэрэлгэ тодхогдоо, жэл соо 120 мянган кубометр зомгооһо үйлэдбэрилхэ цех ашаглалгада оруулагдаа.

Теэд иимэ зүйл үйлэдбэрилхэ арга боломжонууд хэрэглэгдээгүй байһаар. Энэ продукци үйлэдбэрилхэ цех, түхеэрэлгэнүүдэй хахадынь шахуу нёдондо хүдэлгэгдөөгүй. Харин технологическа зүйл модо алмаха арга олгодог дээрэһээ модо болбосоруулгын предприятинуудта ехэ хэрэгтэй юм.

Бэлэдхэгдэһэн модо дууһан хэрэглэхын тула ута зандань багсалан түмэр замаар, автомобильна харгыгаар шэрэхэ технологи ехэ аша туһатай. Комбинадай предприятинуудта түрүүшынхеэ хэрэглэгдэһэн энэ технологи СССР-эй ой модоной министерствын бусад леспромхозуудта нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Модо болбосоруулгын предприятинууд модо хюрөөдэлгэһөө гарадаг бүхы үлэгдэл, хаядаһа дууһыень хэрэглэжэ, технологическа зүйл, мүн ондоошье продукци үйлэдбэрилхэ аргатай болоно. Нэгэ кубометр технологическа зомгооһон хюрөөдэгдөөгүй нэгэ кубометр модо алмаха жэшээтэй.

Энэ талаар Буряадай модо болбосоруулгын, мебель хэдэг комбинадай дүй дүршэлые һайшаамаар. Комбинат модо хюрөөдэлгын, болбосоруулгын бүхы хаядаһа, үлэгдэл—зомгооһо, хибэдэһэ гэхэ мэтые хэрэглэжэ, технологическа зүйл үйлэдбэрилнэ. Энэ продукцияа модоной химическэ. гидролизно предприятинуудта эльгээжэ, ехэ модо арьбалха арга хангана гээшэ. Харин бүхы предприятинууд арга боломжонуудаа хэрэглэнэ гэхын аргагүй. Онохойн модоной комбинат зомгооһо-хибэдэһээр хабтагай үйлэдбэрилхэ даабаряа дүүргэнэгүй. Эндэ тусхай иимэ цех баригдаа, теэд тэрэнь һайнаар хүдэлнэгүй.

«Забайкаллес» комбинат энэ жэлдэ урдынхиһаа хэрэглэлэй модо 16 процентээр ехээр бэлэдхэхэ, 60 кубометрээр ехэ технологическа зүйл үйлэдбэрилхэ, 14 кубометрээр үлүү зомгооһохибэдэһэнэй хабтагай үйлэдбэрилхэ даабаритай. Энэнь яһала орёо зорилго юм. Тэрэниие бэелүүлхын тула технологическа процесс нарижуулха. хуушан түхеэрэлгэнүүдые шэнээр һэлгэхэ, ажалай эмхидхэл эрид һайжаруулха хэрэгтэй болоно. Леспромхозуудай доодо складуудай хүдэлмэри һайжаруулха зорилгоор модо шэрэлгые таһалгаряагүй һайнаар эмхидхэхэ гэжэ хараалагдана. Хэрэгтэй хэмжээнэй модоной доодо складуудта шэрэгдээд лэ байхада, эндэхи бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ ашагтайгаар хэрэглэгдэхэ байна ха юм.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Иимэ зорилго ямар аргаар бэелүүлэгдэхэб гэхэдэ, ажалай шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэхэ байна. Комбинадай бага комплексно зарим бригаданууд ажалаа 1,5 халаанда эмхидхэжэ, ехэ бүтээсэ туйлаа. Тэдэнэй дүй дүршэл бусад леспромхозуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Ажалаа 1,5 халаанда эмхидхэдэг бага комплексно бригадануудай тоо олошоруулһанай ашаар 1,5 миллион кубометр модо бэлэдхэн таллуулха гэжэ хараалагдаа. Мүн бии байгаа түхеэрэлгэ, механизмууд һайнаар хэрэглэгдэхэ ёһотой. [...] шахуу лининүүдэй [...] 2 миллион 700 кубо[метр] хүргэгдэхэ юм. Т[...] лининүүдые хэдэн ха[...] хүдэлгэхэ, техническ[...] рууһа һайжаруулха [...] болоно.

Модо болбосор[уулгын] промышленность са[...] хүгжөөгдэхэ байна. Ү[...] рилдэг продукциин[ь] республикымнай ой м[...] промышленностиин продукциин 50 проц[ент] ехэ болохо юм. Му[...] дукциинь номенклатур[...] шоруулагдаха. Урда[...] рөөдэгдэдэг шпала. [...] дэмэл материал, хайр[...] дай хабтагай гэхэ [...] гадна, үүдэн, сонхы[...] колодо, стандартна г[...] зомгооһоной хабтага[й] ондоошье продукци [...] дэхэ юм.

Эдэ продукци ганса [рес]публика доторнай бэш[э] ондоо тээшье ехээр [...] лэгдэнэ. Модо болбо[сору]лагшад нёдондо т[...] дүүргээгүй, ехэ [...] дутуу үгөө. Байгалай[...] лэнгын модоной баа[за] Онохойн модоной ком[бинат] муугаар хүдэлжэ гараа[...] предприятинуудай гэ[...] ороһоной шалтагаан ю[...] хэдэ, ута зандаа шэрэг[...] модые тайраха, со[...] илгаха, хюрөөдэхэ хү[...] ри саг соогоо хэгдээгү[й] гаа. Модо болбосор[...] технологи мүн лэ [...] нягтаар бэлдэгдээгү[й] шоо. Тиимэһээ элдэб [...] шээл дайралдаа, һаа[...] руулагдаа. Заримдаа [...] дэгдэхэ, шпала болох[о] дон дуталдаһан байна.

Бии байгаа техник[а] низмууд дүүрэн хүс[...] гоо ашаглагдаагүй, т[...] миин байлгаха ушар [...]

Эдэ бүгэдые шэнж[...] рахадаа, комбинадай [пред]приятинуудай арга бол[омжо]нуудаа хүсэд хэрэгл[...] даагүйнь элирнэ гэш[э] дуугаа дабтахагүй, би[...] гаа дутагдалнуудаа за[...] хань ехэ шухала. Ти[...] һаа, 1974 оной харю[...] тай зорилго дүүргэж[э] хагүй байһанаа мэ[...] модо болбосоруулагш[...] гожо, энэ жэлдэ бэ[...] зорилгонуудаа тодор[...] байна.

Республикымнай ой [мо]ной, модо болбосор[уулгын] промышленностиин [...] мэрилэгшэд 1974 он[ой] сэбые урид[ш]алан дүү[...] түлөө бүхэсоюзна [...] мүрысөөндэ оролсобо, [...] хэдээ энэ жэлэй с[...] уялгануудые батала[...] Комбинадай түрүү [...] приятинуудай — Х[...] Хандагатайн леспро[...] дай, Буряадай модо [...] соруулгын, мебель [...] комбинадай коллект[...] 1974 оной угтамжы[...] баталан абанхай.

Комбинадай коллект[ивүү]дэй урдын дутагдал, [...] нуудаа усадхажа ба[...] энэ жэлэй түрүүшын [...] үрэ дүн гэршэлнэ г[...] Комбинат январиин т[...] һайнаар дүүргээ. Прод[...] худалдаха, модо бэ[...] шэрэхэ, технологическ[...] рэгсэл үйлэдбэрилхэ [...] үлүүлэн дүүргэгдээ. [...] һарын түсэбһөө гадуу[р] мянган кубометр мод[о] рэгдэһэн байна. Ажал[...] рүү дүй дүршэл хэр[...] жэ эхилээ. Х[...] леспромхозой В. П. [...] новой, В. С. Шу[...] даг комплексно бриг[...] дай жэшээгээр ком[...] зарим леспромхозууд[...] гаран бага комплексно[...] гада ажалаа 1,5 ха[лаанда] эмхидхэжэ, ажалайнга[а] тээсэ ехээр дээшэлүү[...]

Модошод, модо бо[лбосо]руулагшад 1974 он[ой] түсэбые уридшалан дү[...] хын түлөө мүрысөө [...] нөөр дэлгэрүүлжэ ба[йна].

В. СТУП[...]
«Забайк[аллес]» комбинадай начальн[...] орлог[...]

ГАБЬЯАТА МАЛШАН

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ һэн. Тиихэдэ бүһэтэйшүүл бултадаа Эсэгэ ороноо хамгаалхаяа мордожо, хамтын ажалда гол түлэб эхэнэрнүүд, залуухан хүбүүд, басагад үлөө бэлэй. Эгээл тэрэ үедэ Пурба Садаева Санагын гүйсэд бэшэ дунда һургуулиин зургаадахи класс дүүргээд, түрэл колхоздоо хүдэлжэ эхилһэн юм. Жэл шахуу саг соо колхозой тоо бүридхэгшөөр ажаллаад, малшан болоһон байгаа.

Тэрэ гэһээр тэбхэр гушан жэл болошобо. Энэ үе соо Пурба Хандуевна таһалгаряагүй ниитын мал ажалда хүдэлжэ ябана. Һаалишан болоодшье үзөө, мал адуулагшааршье ябаа. Аяар гушан жэлэй туршада элдэб ушар дайралдаһан ааб даа. Үбһэ тэжээлээр дуталдажа, үргүүлһэн үхэрые үргэжэ бодхохо ушаршье тохёолдоо. Теэд зоримгой бэрхэ малшан ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабажа гарадаг ха юм. Пурба Садаева урагшаа һанаатай, бэрхэшээлнүүдһээ сухаридаггүй малшадай нэгэн байгаа.

1960-аад онуудай үе. Тиихэдэ Далахайн совхоз аймаг дотороо булганһаа түрүүлэн мяхалиг үүлтэрэй хашарагуудые харууһалжа эхилээ һэн. Хэнзэхэндэ Пурба Хандуевна Шираб нүхэртэеэ, Долгор эгэшэтэеэ зуу гаран хальмаг хашараг харууһалжа байба. Уулзаад, удаан саг соо шэнэ үүлтэрэй мал, ажал хэрэг тухайнь хөөрэлдэбэбди. Пурба Хандуевна хойно хойноһоонь һубарюулан, налгай зохидконоор хөөрөө бэлэй.

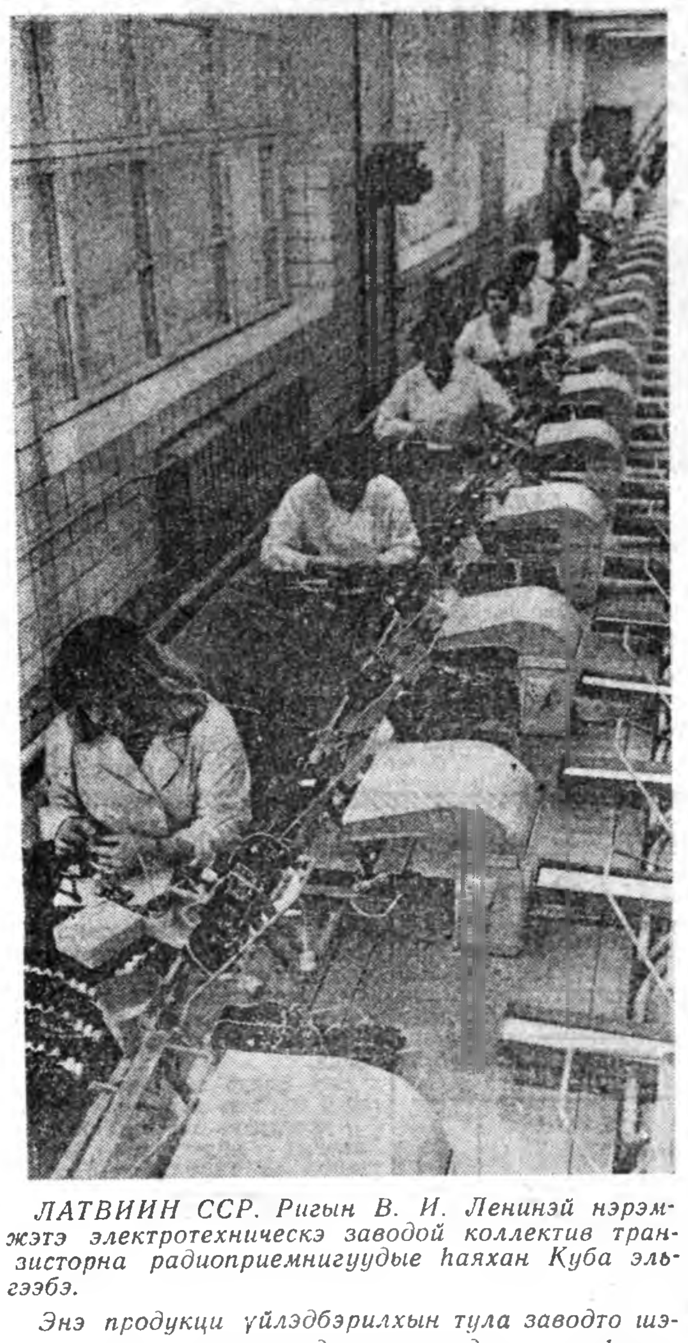
— Манай нютагай үүлтэрэй үхэрнүүдһээ ондоошог лэ мал байна даа. Үндэр хада уулануудаар хүреэлэгдэһэн манай нютагай эрхэ байдалда, сагай уларилда эгээл таарамаар гэжэ һананабди. Шэрхи бэетэй, хурса туруутай, зөөлэншэг аад, ута нооһотой мал. Үндэр хада уулануудаар үбэлэй сагташье ядалдангүй бэлшэжэ ябадаг, хүйтэнһөөшье балай айхагүй. Шорогор утахан эбэртэйнүүд, шоноһоошье айхаар бэшэ ха, — гэжэ байгаад хальмаг үхэрнүүдые тиихэдэ Пурба Садаева магтан хөөрөө һэн.

Удаахан саг соо хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр газаашаа гаража, хальмаг үүлтэрэй мал түрүүшынхиеэ хараа, эндэхи малшадай ажал хэрэгтэй яаралгүй танилсаа һэмди. Үнэхөөрөөшье, энэ нютагай эрхэ байдалда таараха, тарган мяха ехээр үгэдэг мал гэжэ тиихэдэ ойлгогдоо бэлэй.

Далахайн совхоздо хальмаг үүлтэрэй, мүн холимог малай хэдэн гүүртэ мүнөө бии болонхой. Жэл бүри хэдэн зуугаад тугал абтана, тарган мяхан ехээр гүрэндэ тушаагдана. Түрэл нютагтаа тиимэ үүлтэрэй мал үсхэбэрилэн нютагжуулха хэрэгтэ түрүү малшан Пурба Хандуевна Садаевагай оруулһан хубита ехэ гээд һанагдана. Ажалша бэрхэ нүхэртэ «Буряадай АССР-эй габьяата малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Совхозой дирекци ба партийна комитедэй зүгһөө нэгэнтэ бэшэ Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан юм.

Дүй дүршэлөөр баян болоһон Пурба Садаева энэ үбэлдөө совхозой шахамалнуудай гүүртэдэ ажаллажа гараба. Хамтадаа 127 толгой хашараг гүүртэдэнь харууһалагдаһан юм. Тэдэнь һаяхан гүрэндэ тушаагдаһан байна. Тиихэдэ бүхы малынь тарган сэгнэлтэтэйгээр, толгой бүринь 352 килограмм шэгнүүртэйгээр абтаһан байха юм. Эдэ бүгэдын ашаар Далахайн совхоз байгша оной түрүүшын квартал соо гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө болзорһоонь холо урид дүүргэһэн байна.

Республикын габьяата малшан Пурба Хандуевна Садаевагай саашанхи ажал хэрэгтэ асари ехэ амжалта, ажабайдалдань зол жаргал хүсэе. **Б. ВАНЧИКОВ.**
Захааминай аймаг.

ЛАТВИИН ССР. Ригын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ электротехническэ заводой коллектив транзисторна радиоприемнигуудые һаяхан Куба эльгээбэ.

Энэ продукци үйлэдбэрилхын тула заводто шэнэ участок ашаглалгада оруулагдаа, оньһожоруулагдаһан хэдэн поточно лининүүд мүнөө хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ поточно лини.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

РСФСР: УРЕНГОЙН ШЭНЭ ХҮРШЭ

ТЮМЕНЬ. Байгаалиин газай үшөө нэгэ уурхай эндэхи нефтьшэд олобо. Полярна дүхэригэй хойгуур малтагдаһан нүхэн сооһоо сүүдхын туршада 150 мянган кубическа метр сэнхир түлишэ абтаха юм. Уренгойско, Медвежье, Ямбургска гэһэн мэдээжэ уурхайнуудта дүтэхэнэ тэрэ шэнэ хэбтэшэ оршоно.

Ленинскэ шангай лауреат Л. П. Кабаевай ударидадаг сейсмопарти энэ баян уурхайе үрэмдэлгэдэ бэлэдхэһэн байна. Түрүүшын, гурбан километр гүнзэгы нүхые Борис Прудаевай бригада үрэмдөө. Шэнэ уурхайе геологууд Песцово гэжэ нэрлэбэ. Газарай гүнзэгыһөө газтай адли «сагаан нефтиин»— конденсадай олдоһон хадань, эндэхи газые бүридэлөөрөө Уренгойн газтай адли гэжэ мэргэжэлтэд тооложо.

ЛИТВА: ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ЦЕМЕНТ

НАУЕЙИ-АКМЯНЕ. Акмянегай цементын заводто эрьелдэдэг пеэшэнгэй машинист Ю. Кюдулас энэ жэлдэ эгээл эрхим дүн харуулба. Тиигэжэ тэрэ даабариһаа гадуур 400-дахи тонно клинкер гаргаа.

1973 оной социалис мүрысөөндэ илажа гараһан Ю. Кюдулас 185 метрэй пеэшэн хангадаг юм. Пеэшэнгэй технологическа хүдэлмэриие тааруулха шэнэ арга хэрэглэхэһээ гадна, тэрэнээ нэгэ адли температуратай байлгана. Энээнэй ашаар нормоор хараалагдаһан 115-най оронд агрегадынь 160 үдэрэй туршада заһабарилгагүйгөөр хүдэлдэг юм.

Пеэшэн соо нэгэн адли температура таарулдуулан байлгаха дүй дүршэл Ю. Кюдулас машинистнүүд В. Никаноров, А. Симонавичюс болон П. Берпотавичюс гэгшэдтэ дамжуулан үгэбэ. Тиигэжэ тэрэнэй нүхэд түхеэрэлгын ашаг үрые дээшэлүүлээ. Эдэнэр үдэр бүри түсэбһөө гадуур табатабан тонно клинкер бүтээн гаргана.

Түхеэрэлгын бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, предприятиин коллектив жэлэй эхинһээ хойшо барилгануудта 12 мянган тонно цемент түсэбһөө гадуур эльгээбэ.

УКРАИНА: КУРОРТНУУДЫЕ БАРИЛГА

ОДЕССЭ. Эндэхи «Черноморкурортремстрой» трест курорт барилгын үйлэдбэриин шэнэ ехэ бааза бодхоожо эхилбэ. Энэ хадаа түмэр-бетон болон түмэр зүйлнүүдые, модон хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха индустриальна барилга болохо юм. Автомат, үндэр бүтээсэтэй түхеэрэлгээр, тэрэ тоодо программна хүтэлбэрилгөөр цехүүдынь хангагдаха.

Курортын байшангууд мүноонэй архитектурын тусхай проектээр бодхоогдоно. Тиимэһээ барилгада орёо олон ондоо зүйлнүүд, детальнууд хэрэгтэй болодог гээшэ. Шэнэ баазын түхеэрэлгэнүүд орёо, элдэб хэмжээнэй зүйлнүүдые олоорнь бүтээн гаргаха арга олгожо байна.

Ойрын жэлнүүдэй турша соо иимэрхүү баазануудые ороной курортын бусад эмхинүүд барижа эхилхэ.

ТУРКМЕНИ: МАРЫ—АШХАБАД ГЭҺЭН ЭЛЕКТРОЛИНИ

АШХАБАД. Ехэ вольтын электрын элшэ хүсэ дамжуулгын Мары—Ашхабад гэжэ линиин хоёрдохи утаһа татаха ажал эхилбэ. КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан, Туркмениин эгээл хүсэтэй Марыйска ГРЭС-һээ 380 километр утатай энэ лини татагдана. Станциин түрүүшын хоёр элшэ хүсэнэй блок мүнөө ашаглалгада оронхой.

Электрын элшэ хүсэ дамжуулгын хоёрдохи утаһанай ашаглалгада ороходо, республикын түб болон промышленна ехэ предприятинуудай баруун районуудые электрын элшэ хүсөөр хангалга һайжаруулагдаха.

УЗБЕКИСТАН: СААРҺАНАЙ ШАНАР ҺАЙЖАРНА

ТАШКЕНТ. Эндэхи саарһанай комбинат хуушан номой, газетын бэшэгые үгы хэжэ сэбэрлэхэ асуудал шиидхэбэ. Украиинын саарһанай эрдэмшэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэдэй дурадхалаар ашагта малтамал шанаржуулгын хэрэгтэ хэрэглэгдэдэг технологи саарһанай шэрэ будаг арилгахада хэрэглэгдэбэ. Химиин бодос болон агаар хэрэглэжэ, тусхай түхеэрэлгээр саарһанай шэрэ «хуулагдана».

Хуушан саарһан мүнөө болотор юумэ орёохо, шанар муутай саарһа хэхэдэ хэрэглэгдэдэг байһан һаа, һайн сортын саарһа гаргахада ашаглагдадаг болохонь.

КАЗАХСТАН: ХАЛЮУНУУД БУСАБА

АЛМА-АТА. Жаран жэл болоһон хойно халюунууд үбгэ эсэгэнэрэйнгээ байһан газарта бусажа ерэбэ. Хоридохи зуун жэлэй эхеэр эндэһээ үгы болоһон халюунууд Уральск хотоһоо урагша, мүрэн шадар бии болобо. Нуур намагай эрьсэр, хоёр зуугаад километр зурууд газарта халюунууд байрлаа. Мэргэжэлтэд таблад бүлэ халюунуудые бүридхэжэ абаба. Эндэ гүрэнэй ой модоной зурууда таригдажа, мүрэн шадархи. ой модые һэргээн бодхоходо, Урал мүрэн руу халюунууд бусажа ерээ гэжэ эрдэмтэд тоолоно.

ТАСС-ай корр.

Очерк
АЖАБАЙДАЛАЙ ГУРБАН ХУУДАҺАН

...ЯХАН «Буряад үнэн» ...гэтэ уншажа hуутараа, та... нэгэ хүнэйнгөө нэрые ...ССР-эй Верховно Советэй ...диумэй Указ соо оло... ехэтэ баярлабаб. «1973 ...ой түсэбүүдые дүүргэлгэ... үлүүлэн дүүргэлгэдэ ам... түйдаhанайнь түлөө ...Улаан-Үдын «Байгал» гэжэ ...бэрийн нэгэдэлэй ...гшэ **Сахирова** Софья Семёновнае Ажалай Улаан Тугай ...деноор шагнаха» гэ... уншабаб.

...Таби hаяхан гара... ябаhан наhанай энэ ...нэрые үнинэй танихаб. ...хүнэй мүнөө оёдолой ...хи ательедэ эсхэгшээр ...лнэ. Тэрэнэй ажал хэ... ...р нэгэтэ hонирхохо... урихаанаар урдаhаамни ...хилээд:

— Юун нам тухай бэшээд ...аа hанаа хүмта? — гэ... ...охидоор арсаа hэн.

...Суг хүдэлдэг хүнүүдhээнь ...Софья Семёновна тухай ...хадам, тэдэнэр иигэжэ ...лаба:

— Софья Семёновна гээ... ...най ехэ даруу зантай ... Үлүү үгэ дуугаржа бай... ...нь нэгэтэшье дуулаагүй... Хубсаhа оёходоо, эсхэ... ...дээ тон бэрхэ.

Софья Семёновна Сахиро... ...ай ажабайдал, тэрэнэй ...ар тухай мэдэжэ абаа ...

1.

...СОФЬЯ СЕМЕНОВНА ...3 ондо Алайр нютагта ...өө hэн. Айлай гурбан үхибүүд байгаа. Соня басаган эгээл ехэнь бэлэй. Дүү хүбүүдынь Проня Федя хоёр үшөө жаанууд hэн. Марина эхэнь бэе муутай боложо, хорото үбшэндэ нэрбэгдэн наhа бараа hэн. Уйдхар гашуудалда дарагдаhан эсэгэнь үниншье болонгүй баhал наhа бараа. Юуб гэхэдэ, тээрмэдэ талха татаха гэжэ ошоод, мэшээгтэй ороохо үргэлөөд ябатараа, халтиржа унаад, нюргаяа ехээр гэмтээhэн байгаа. Тиигээд hүүлдэнь хабарай hайрамай үедэ мори тэргээр голые хүндэлэн гаража ябатарнь, мориниинь халтиржа (уhаниинь дороо мүльhэтэй байгаа) унашоо. Тэрэнээ бодхоохо гэжэ оролдоhон Семён ехээр хүйтэ абаа hэн.

Августын гушан нэгэнэй hүниие Софья Семёновна мүнөөшье болотор тон элеэр hанадаг. Хүндөөр үбшэлhэн эсэгэнь басагаяа аалихан дуудаба:

— Соня, хүлэйм шүрбэhэн таташоо. Эльбэжэ үгыш даа.

Басаган эсэгынгээ хүлые эльбэжэ, нэгэ хэды саг соо hууба. «Баабаймни hайн болохо гээшэ гү? Үглөөдэр hургуули эхилхэнь. Би дүрбэдэхи класста hурахаб. Үглөөгүүр үхибүүд бултадаа hургуулида ошохонь. Баабайнгаа түргэн эдэгээ hаа, бишье hургуулида ошохо hэм», гэжэ басагаханай бодожо hуутар, эсэгэнь амияа табижархёо бэлэй.

...Үншэрhэн гурбан үхибүүдые эхынь дүү Балабаан гэжэ эхэнэр гэртээ абаашаа hэн.

— Нютагаймнай хүн зон, колхоз ехэ туhалаа hэн даа, — гэжэ Софья Семёновна зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, hаяхан намда хөөрэбэ.

2.
АРБАН ДОЛООТОЙХОН

Соня басаган 1940 ондо Улаан-Үдэ хото ерээ hэн. Хоёр дүү хүбүүдынь Балабаанайдаа байhаар бэлэй.

Соня басаган Улаан-Үдын ПВЗ-гэй түмэр замай училищидэ hурахаяа оробо. Жэл hураад байтарнь, дайн эхилшоо.

Хоёр жэл hуража, училищиеэ дүүргэээд, ПВЗ-дэ токарёор хүдэлхэеэ оробо.

Оролдосотой, hүбэлгэн, бэрхэ басагые хүнүүд абаhаар лэ адаглаад, обёороод орхёо hэн.

Дайнай хүшэр жэлнүүд... Эдеэ хоолшье элбэг бэшэ. Фронтдо бүхы юумэн хэрэгтэй. Фронтын захил — элдэб детальнуудые хэжэ, ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд үдэр, hүнигүй шахуу ажалладаг бэлэй. Соня басаган олол дахин цех соогоо хоноhон байха. Үглөөниинь бодоод, капустын шэнгэхэн шүлэ нэгэ зүhэм хилээмэнтэй холижо эдеэд, станогойнгоо саана дахин лэ зогсохо. Халаанайнгаа нормо ходо үлүүлэн дүүргэхэ.

1943 ондо Соня басаган Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

...Республикын Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Гүнсэн Аюшеевна Цыденова Хүндэлэлэй грамота барюулхадаа, басаганай гар шангаар адхаад:

— Бэрхэл басаган байнаш. Хододоо түрүү ябаарай, — гэжэ юрөөгөө hэн.

3.

ЭСЭГЭ ОРОНОО хамгаалгын Агуухэ дайнай дүүрэhэнэй hүүлээр Софья Семёновна мэргэжэлээ hэлгэхэ баатай болоо.

...Оёдолой 10-дахи ателье соо хүн зон, илангаяа эхэнэрнүүд олон. Гоё hайхан плати, костюм, кофто оюулха дуратайшуул эсхэгшын таhалга руу hубарин ороно.

— Софья Семёновна, миниин плати бэлэн болоо гээшэ гү? — гэжэ эхэнэр эсхэгшэ Сахировада хандана.

— Бэлэн болоо. Мэнэ асархаб. Үмдөөд үзэгты. — гэжэ Софья Семёновна уриханаар хэлээд, оёдолшодой hуудаг таhалга руу орожо, хара бүдөөр оёгдоhон плати асарна.

Плати захиhан эхэнэр баяртайгаар тэрэ хубсаhыень абажа, хүшэгын саагуур ороодхино. Нэгэ хэды сагай үнгэрhэн хойно гаража ерэхэдээ, ехэл хүхюун шарайгаар Софья Семёновна тээшэ хаража:

— Һайн даа. Ехэл hайн даа. Түргөөр оюулжа үгэбэт. Мартын 8-най hайндэртэ гоёжо үмдэхэб, — гэээд, платияа саарhанда орёолгожо, сүүмхэ соо хээд, түргэхэн гаража ошобо.

Хубсаhа эсхэгшэ... Уран дарханай, зураашын, мэргэн токариин ажал хүдэлмэритэй хубсаhа эсхэгшын ажалые жэшэхэдэ, эгээл тааруу гэжэ hананаб.

Софья Семёновнагай хубсаhа эсхэжэ байхые хараhан hайт! Ута стол дээрэ бүд дэлгэжэрхёод, шугам баряад, зурлаануудые зуражал байха. Тиигэжэ байтараа юушьеб тоолоод үзэнэ.

Эндэ ехэ тэсэбэри, уран шадабари хэрэгтэй. Тиимэл хадань Софья Семёновна ехэ наринаар «долоо дахин хэмжэжэ, нэгэ дахин отолно».

Мүнөө нүхэр Сахирова hара, квартал бүхэнэйнгөө даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Тэрэнэй габьяае гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаба ха юм.

...Софья Семёновна Сахировагай дабажа ерэйэн харгы хүнгэн бэшэ байгаа. Тэрэнэй ажабайдалай миил гурбахан хуудаhые эндэ уншахые оролдобобди.

Софья Семёновна хүн зонойнгоо этигэл найдалда хүртэhөөр үнинэй. Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай Советскэ райсоведэй депутадаар хоёр дахин hунгагдаа.

...Үдэшэ, Софья Семёновна стол дээрэ байдаг лампаяа носоогоод, гурбан үхибүүдhээ ерэhэн амаршалганuудые уншажа, сэдьхэлээ ханан hууна. Ехэ хүбүүниинь — Толинь Москвада аспирантурада hурана. Надя басаганиинь дээдэ hургуули дүүргээд, багшална. Харин бага басаган Мариянь Эрхүүгэй медицинскэ институдай табадахи курсда hурана.

Совет наран доро тэнжэжэ, тэмсэжэ, ажаллажа, түрүү зэргэдэ ябаhан юрын буряад эхэ Софья Семеновна Сахировагай баяр ехэ даа!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

УЯН НУГАРХАЙ ХҮҮХЭН

Хүбиирэ

Юрын буряад басаган хатар нааданда hураад, богонихон болзор соо уран шадабарияа мүлижэ, дэлхэй дээрэ суурхаhан баледүүдтэ гол роль наададаг болоhониинь hайшаалтай. Энэмнай хадаа 1970 ондо Буряадай АССР-эй, 1973 ондо РСФСР-эй габьяата артисткын нэрэ солодо хүртэhэн Ольга Короткова ха юм.

Ольга бүри үхибүүн ябахадаа, Ленинград хотодохи хореографическа училищида hурахаяа ошоhон байгаа. Тэндэ хэдэн жэлэй туршада хатар нааданай оньhон нюуса шудалаад, артист боложо, түрэл Буряадтаа бусаhан юм.

П. И. Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэжэ баледэй гол рольдо наадахадаа, бэеэ хүсэhэн артистка болобоб гэжэ О. Короткова өөртөө этигэжэ эхилээ hэн. А. Хачатурянай «Спартак», «Гаянэ», И. Штраусай «Ехэ вальс», Минкусэй «Дон-Кихот», С. Прокофьевой «Шүлуун сэсэг», Б. Асафьевай «Бахчисарайн фонтан», Э. Григэй «Пер-Гюнт», Ж. Батуевай «Газарай хүбүүн», Л. Книппер Б. Ямпилов хоёрой «Арюун hайхан Ангар дүүхэй» гэхэ мэтын баледүүдтэ артистка бэрхээр наадажа, харагшадта магтуулаа. 1974 ондо Кара Караевай «Залинта зүргөөр» гэжэ баледтэ наадахаар бэлдэжэ байнхай.

Би Ольга Коротковагай портрет зуража байнаб. Тэрэ зурагаараа артисткын сэдьхэлэй байдал, доторой бодолые харуулха гэжэ оролдооб. Зурагайнгаа бэлэн болоходо, олоной үзэмжэдэ табихаб. Харагшад, шүүмжэлэгшэд тэрэниием ямараар үгтахаб гэжэ би мэдэнэгүйб. Тиигэбэшье артисткын дүрые hайнаар гаргаха гэжэ оролдоо хүн аабзаб даа.

Ольга Коротвагай ажалдаа байhые харуулhан хэдэн зураг уншагшадай анхаралда дурадханаб.

А. БРИТОВА,
уран зурааша.

...Е САГТАЙГАА
...ЭГДЭЛЭН АЛХАЛАЯ

...эхэнэрнүүдэй уласхоорондын hайндэр — Мартын ...антай дашарамдуулан манай корреспондент хэды ...ртэй уулзажа, ажал хэрэг, хараа түсэб тухайдаа ...нёор хөөрэжэ үгэхыень гуйhан байна. ...оро энэ хөөрэлдөө толилбобди.

Д. Д. ДОНДОКОВА — поэтесса:

...Мартын hайндэрөөр бүхы ...эрнүүдые, илангаяа зо... ...ы ажал хүдэлмэритэи ...эрнүүдые халуунаар ...шалнаб. Энэ жэлэй — ...рхойлхы жэлэй hайндэр ...удха шанартай. Манай ...рнүүд арадай ажахын ...hалбарида хабаадалса... ...оhэдэхи табан жэлэй ...ые болзорhоонь урид ...эхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө ...тые оруулна. Эхэнэр ...хубита, үүргэ айхаб... ...ехэ. Совет гэр бүлын ...жаргал, амжалта, үхи... ...нь гэгээн гэрэлтэ ...үй нэн түрүүн эхэнэр... ...дулдыдана. Энэ гайхам... ...hайндэр үхибүүдтэнь, ...эсэгэнэртэнь мүн баhа ...жаргал, амжалта түхэлэ ха юм. Минии ха... ...басагадай габьяа хэм... ...дэшэгүй ехэ. Дайнай ...рнууд, ажалай баатар... Одоо омогорхохоор ... Ушар иимэhээ Со... ...Ажалай Геройнуудые ...ражэлтэ баян Буряа... ...алдарта эхэнэрнүү... ...жэшээнь, hаалишан ...Тадвашкинае, хони... ...Н. Л. Тогмитовае, мо... ...ица Д. К. Тумуровае ...аа халуунаар амар... ...аб.

...алай баатарнуудые ...бэшэхэhээ hайхан ...байхагүй. Сахилгаан ...үе сагтайгаа жэг... ...алхалжа, алдарта эхэ... ...дэй ажал хэрэгые, hа... ...элзэлые, абари зан... ...дотоор, уран хурсаар ...лан харуулхаhаа дэм... ...эй юумэн үгы гээшэ. ...үе сагай дабшалтые ...арадайнгаа hайн ...ёhо заншалтай залган ...о, эхэнэрнүүдэй дүлэ... ...hайхан образые монсо... ...суглуулжа, «Шүрэ ...-гэжэ номдоо оруулха ...нтэйб. Энэ номни ерэ... ...лдэ хэблэгдэжэ гараха. ...даг моринойнгоо жо... ...шангаар барижа, хүгшэн эжынэрэйнгээ hайн hайхан ёhо заншалые саашадань наринаар дамжуулжа, хододоо халуун сайтай, сагаан эдеэтэй байхыень залуушье, хүгшэншье эхэнэрнүүдтэ хүсэхэ байнаб!

К. С. ТАНГАНОВА — түүхын эрдэмэй кандидат, Буряадай хүдөө ажахын институдай КПСС-эй түүхын кафедрын доцент:

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые hургажа, ажабайдалай үргэн харгыда гаргалсаха хэрэгтэ эрдэм мэдэсээ, бэлиг шадабарияа үгэлсэдэг эхэнэр эрдэмтэдые халуунаар амаршалнаб. Мэргэжэлтэд! Промышленна предприятиин, хүдөө ажахын гол hудалые барижа, арадай баялигые тон зүбөөр, имагтал эрдэмэй эди шэдиин ёhоор хүгжөөхэ хэрэгтэ үдэр бүри хубитаяа оруулжа, эдэбхи үүсхэл гаргажа байдаг шуу. Тиимэ мэргэжэлтэдые hургалсажа байhандаа бидэ, эхэнэр эрдэмтэд, омогорхонобди. Иимэ үндэр hайхан эрхэ, этигэл найдабари бидэндэ гансал Ленин багшын, Совет засагай ашаар үгтөө гээшэ.

Хүдөө ажахые дэлгэр баян болгохо шадалтай мэргэжэлтэд манай институдые дүүргэжэ гарана. Агрономууд, зоотехнигүүд, инженер-механигууд, ветеринарнууд, экономистнууд hурана. Институт дүүргэhэн хүбүүд, басагадаймнай олонхинь колхоз, совхозуудые ударидан хүтэлбэрилжэ, ажахыгаа зүбөөр хүгжөөжэ, улам баян болгожо байдаг. Иимэ мэргэжэлтэдээр бидэ омогорхохо ёhоороо омогорхонобди. Зариманиинь хүдэлжэ байhан ажахыгаа шэнжэлhэн диссертаци бэшээд, эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэтэй болоно. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд ажахыгаа тон зүбөөр хүгжөөнэ. Энэ талаар бидэнэй, эхэнэр эрдэмтэдэй, аша үүргэ яахын аргагүй бии гээшэ.

Манай хөөрэлдөөн

М. Ц. ЗОРИГТУЕВА — Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай актриса:

Эршэмтэй залуу эхэнэрэй гү, али эрэлхэг зоримгой басаганай рольдо наадаха илангаяа дуратайб. Тон иимэрхүү геройнуудые хаража, үнэн сэдьхэлhээ баясадаг басагадые, эхэнэрнүүдые hайндэрөөр амаршалнаб. Зүгөөр hанаhанда хүрэмөөр героиня зүжэг бүхэндэ байдаггүй. Мүнөө сагай дабшасаhаа гээгдэдэггүй, харин бүри түрүүлэн ябадаг эхэнэрэй образ улам олошорhой гэжэ хүсэхэ байнаб. Энэниие манай драматургнууд, уран зохёолшод хараадаа абажа, удха түгэлдэр зүжэгүүдээрээ бидэниие баясуулха бэзэ гэжэ найданаб. «Пропажа свидетеля» гэжэ уран hайханай фильмдэ Ингын рольдо наадаhамни намда ехэ туhатай байгаа. Тиихэдэ А. Островскиин «Олзотой газар», Ч. Айтматовай «Улаахан пулаадтай уляангирхамни», Н. Дамдиновай «Илалтын дархашуул», Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд», Д. Эрдынеевэй «Эртын хюруу» гэжэ зүжэгүүдтэ гол рольнуудые гүйсэдхэнэб. Ондо ондоо рольдо наадахада аргагүй туhатай. Бэлиг шадабарияа алишье талаhаань мүлихэш, хурсадхахаш. Харин бүришье hайн образ гаргаhайб гэжэ hанадагби.

Совет элитэ ехэ уран зохёолшо Леонид Леоновой «Ленушка» гэжэ зүжэгтэ Ленушкын рольдо наадаhамни онсо удхатай. Сэрэгэй-патриотическа темые онсо өөрын маягтайгаар, зүб шэглэлтэйгээр шэлэн абажа, байгуулалтын талаар айхабтар орёо энэ зүжэг табиhыемнай СССР-эй культурын министерство үндэрөөр сэгнэжэ, гол рольнуудтань наадаhан артистнарые СССР-эй арадай артист А. Д. Поповой нэрэмжэтэ мүнгэн медальнуудаар шагнаа. Бишье тэрэ медальда хүртөөб.

Мүнөө сагай эхэнэрэй абари зангые, түхэл шэнжые тобойсо hайнаар харуулжа, эхэнэрнүүдые баясуулhайб гэжэ hанадагби.

Нэгэдэхи классай лётчица, Болгариин Арадай Республикын Социалис Ажалай Герой Мария Атанасова (зураг дээрэ) 25 жэлэй турша соо самолёдой жолоо барижа ябана. Энэ сагай турша соо тэрэнэй жолоодоhон самолет хэдэн мянган километр зай гаталаа гээшэб! Герой летчик эхэнэр 15 мянган час соо ниидээ. Эды шэнээн час соо ниидэhэн бүhэтэйшүүлшье хомор байха.

БТА-ТАСС-ай фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ СССР-эй хүн зоной 133,6 миллиониинь эхэнэрнүүд юм. Энэнь манай ороной арад зоной 53 процентhээ дээшэ болоно.

★ Ороной арадай ажахыда ажалладаг хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай 51 процентнь эхэнэрнүүд юм. Промышленностиин хүдэлмэришэдэй—48, харин хүдөө ажахын ажалшадай 45 процентнь эмэгтэйшүүл.

★ Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам СССР-тэ эхэнэр-мэргэжэлтэд улам олошорно. Мүнөө манай орон дотор 11.200 мянга гаран эхэнэр-мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Энэ хадаа арадай ажахыда ажалладаг дээдэ ба тусхай дунда hургуулитай бүхы хүнүүдэй 59 процентнь мүн. Манай орондо инженернүүдэй гурбанай нэгэ хубинь — эхэнэрнүүд. Эдэнэр хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй 46 процентнь болоно. Олон эмэгтэйшүүл промышленна предприятинуудые, колхоз, совхозуудые хүтэлбэрилнэ, заводой цехүүдэй, таhагуудай, лабораторинуудай начальнигуудаар хүдэлнэ.

ҮНЭР БАЯН

Олон хүүгэдтэй болоhон республикын 154 үнэр баян эхэнүүдтэ **«Эхын алдар»** гэhэн орден, **«Эхын медаль»** гэhэн шагналнууд барюулагдаба.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн **М. Г. Сагдеева**, Оёорой совхозой хүдэлмэришэн **С. С. Цыдыпова**, Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр **В. Ф. Шелханова**, Хурамхаанай аймагай Аргатын совхозой хүдэлмэришэн **С. Э. Буралова**, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой хүдэлмэришэн **С. Д. Батуева**, «Одон» совхозой хүдэлмэришэн **Н. Д. Бимбаева**, «Знамя Ленина» колхозой гэшүүн **Д. Ц. Будаева**, Хяагтын аймагай Алтайн совхозой хүдэлмэришэн **З. Г. Доржиева**, Сэлэнгын аймагай Билютэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр **А. В. Гнеушева**, Кабанскын аймагай Каменск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр **В. И. Анисхарова** гэгшэд «Эхын алдар» гэhэн нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Яруунын аймагай «Победа» колхозой гэшүүн **М. И. Днепровская**, Баунтын аймагай Карафтидай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ **З. К. Волокитина**, Прибайкалиин аймагай «Прибайкальский» совхозой хүдэлмэришэн **Г. П. Сизых**, Хяагтын аймагай Мөөрөөшын совхозой хүдэлмэришэн **В. Б. Тодорхоева**, Түнхэнэй аймагай Жэмhэг тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр **Д. Д. Хайдыкова**, Сэлэнгын аймагай Нуур-Түхэм, Дээдэ-Сутай тосхонуудай гэрэй эзэн эхэнэрнүүд **М. Ц. Батуева**, **Е. Ц. Цоктоева** гэгшэд «Эхын алдар» гэhэн хоёрдохи шатын орденоор шагнагдаhан байна.

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой табадахи больницын хүдэлмэрилэгшэ **М. Д-Н. Кунтохиева**, Баунтын аймагай Муяын адагай хүүгэдэй яслиин хүдэлмэрилэгшэ **А. А. Чашкова**, Хориин аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой хүдэлмэришэн **А. П. Иванова**, Хурамхаанай аймагай Аргата тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд **Б. Э. Цоктоева**, **М. Б. Шагжиева**, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын хэлхеэ холбооной отделениин хүдэлмэрилэгшэ **Н. Д. Батуева**, Сэлэнгын ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэ **Р. И. Головина**, Прибайкалиин аймагай барилгын материалнуудай Татауровай комбинадай хүдэлмэришэн **М. Р. Поломошных**, Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой гэшүүн **А. И. Венедиктова**, мүн тус аймагай Пограничнa совхозой хүдэлмэришэн **Ф. Ганеева**, Кабанскын аймагай Дубинино тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр **Е. П. Анисхарова**, Зэдын аймагай «Заречный» совхозой хүдэлмэришэд **Н. Б. Аюшеева**, **А. Л. Доржиева**, **Т. П. Кузина** болон бусад хамтадаа 30 эхэнэртэ «Эхын алдар» гэhэн гурбадахи шатын орден барюулагдаба.

Республиканска больницын физиотерапевтическэ таhаг үбшэнтэниие аргалха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Эндэ шэнэ оньhон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой, дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэд олон.

Тус таhагые врач Раиса Ивановна Толстихина даадаг юм. Нүхэр Р. Толстихина республиканска больницада хорёод жэл хүдэлнэ. Тэрэ баян дүршэлтэй мэргэжэлтэ болонхой, ниитын ажалда эдэбхитэй хабаададаг.

Раиса Ивановнатай хамта хүдэлмэридөө оролдосотой хэдэн врач, медсестранууд хүдэлдэг юм. Тэдэнэйнь нэгэн Г. Матханова гушаад жэл хүдэлөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Врач Р. Толстихина. 2. Медсестра Г. Матханова эмшэлжэ байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

...ни барисаанай ...ддэ

...РШАВА. Арадай Поль... ...металлургическа заво... ...эгээл hаяын пред... ...инуудай нэгэн «Варша... ...жэ нэрлэгдэнэ. Комби... ...ойдоол 14 жэлэй тур... ...оо хүдэлжэ байгаашье ...ороной экономикодо ехэ ...дүүргэнэ. Һүүлэй жэл... ...тэрэнэй коллектив 2 ...онhоо үлүү тонно эр... hайн шанартай булад ...улhан байха юм.

...ет мэргэжэлтэдэй ту... ...жа, дэмжэлгээр, совет ...эргэнүүдээр Польшын ...эл шадар завод бод... ...жо байна. Энэнь ...Р-эй ба ПНР-эй хоорон... ...хани барисаан, харил... ...холбоон тухай договорой ...өөр бодхоогдоhон 100 ...промышленна пред... ...инуудай нэгэниинь юм. «Варшава»—ниислэл хо... ...промышленна эгээн ехэ ...га мүн. Тэрэ үргэдхэг... ...байнхай. Түмэр хаб... ...аха стан эндэ ашаглал... ...оруулагдаа. «Варша... ...» хайлуулан гаргадаг ...подшипнигай булад ...н оронуудай мэргэжэл... ...үгнөө үндэр сэгнэлтэ... ...хүртэhэн байна.

(ТАСС).

Социалис оронуудаар

ЕХЭ ЭДЭБХИИН ОРШОН БАЙДАЛДА

БЕРЛИН. Партиин 1973—1974 онуудай тоосооото-hунгалтын суглаануудые түгэсхэhэн СЕПГ-гэй окружной конференцинүүд ехэ эдэбхиин оршон байдалда боложо үнгэрбэ. Социализм байгуулгада республикын түйлаhан амжалтануудтай, дэлхэй дээрэ нэрэ хүндынь ургаhантай, энэ оной октябрьда тэмдэглэгдэхээ байhан республикын 25 жэлэй ойдо бэлэдхэлгэдэ зорюулагдаhан ажалай ехэ эдэбхиин оршон байдалда энэ шухала хүдэлмэри үнгэрөө.

Партийна хүдэлмэри үргэноор ябуулагдаа гэжэ конференцидэ хабаадагшад онсо тэмдэглэбэ. Республикын 25 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, ГДР-тэ социализм байгуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай үзүүлдэг ехэ үүргэ, германо-совет хани нүхэсэлые бэхижүүлхэ тухай коммунистнар тэмдэглэhэн байна.

Тоосооото-hунгалтын энэ хэрэг 65 процент хүдэлмэришэдhөө бүридэhэн марксистско-ленинскэ партиин ажабайдалда шухала шатань болоо. СЕПГ-гэй зэргэнүүдэй нэгэ hаналтай, эбдэршэгүй холбоотой байhые ГДР-тэ социализм байгуулха хэрэгтэ партийна организацинуудай гаргаhан эдэбхиие эдэ конференцинүүд үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлбэ.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

ГАВАНА. Камагуэй провинциин Нуэвитас хотодохи химическэ үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн гаргаха ехэ заводой барилга дээрэ хүдэлжэ байhан коммунис бригада Кубада алдар суутай, хүндэтэй болон-хо...

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин саг болон барилгын материалнуудые алмахын түлөө тэмсэлдэ бригадын гэшүүд шэнэ шэнэ амжалтануудые түйладаг, мэргэжэлээ, соёлойнгоо хэмжээе дээшэлүүлдэг юм.

Нуэвитасай энэ бригадын хүдэлдэг промышленна шэнэ барилга — республикын шухала барилгануудай нэгэн. Советскэ Союзай эдэбхитэй туhаламжаар бодхоогдожо байhан энэ завод жэлэй туршада 200 мянган тонно азотно үтэгжүүлгэ гаргадаг болохо. Энэнь орон дотор саахарай тростник болон хүдөө ажахын бусад ургамалнуудай гарасые нилээд дээшэлүүлхэ байна.

Национальна восстаниин үдэр — июлиин 26 болотор энэ жэлэйнгээ уялга дүүргэхэбди гэжэ барилгашад болон хабсаргагшад ниидэнхэй. 1975 оной эхээр предприятиинь аhаглалгада үгтэхэ юм.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

ПРАГА. Чехословакиин таряалан дээрэ энэ жэлэй хабар хэзээ хэзээнэйхиhээ эргэ оршон ерэнхэй. Республикын Чешскэ областиин таряашад эртын еэшмээн, харин Словакида түрүүшын зуугаад гектарта шэниисэ таригдаа.

Энэ жэлдэ Чехословакиин таряашадай урда илангаяа харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. Нёдондо жэл эндэ ороohото ургамалнуудай үндэр баян ургаса — 9,8 миллион тонно ороohо таряанай хурягдаhан hаа, энэ жэлдэ продукциингаа хэмжээе үшоо 5,7 процентээр дээшэлүүлхэ ёhотой.

Энэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулха бүхы арга боломжонууд эндэ бии гэжэ бүхы юумэн гэршэлнэ. Үбэлдоо саhанай бага байгаашье hаа, намарай шэниисын гараса яhала hайн. Шэниисын полиин 80 процентнь «мироновская», «кавказ», «юбилейная» гэжэ совет сортын үрэhэ хүрэнгөөр таригданхай.

1974 ондо минеральна үтэгжүүлгэ хүдөө тосхонуудта урданайхиhаа бүри ехээр эльгээгдэхэ юм.

1974 ондо гансал Советскэ Союзhаа «Нива», «Колос» түхэлэй үндэр бүтээсэтэй 1500 комбайн, 800 трактор Чехословаки эльгээгдэхэ байна.

Урган хүгжэжэ байгаа мал ажахыда белогоор баян тэжээл ехээр бэлэдхэхэ зорилготойгоор бобово ургамалай тарилгын талмайе үргэдхэлгэ — энэ жэлэй тарилгын онсо илгаань болоно. Байгша ондо бобово ургамалнуудай тарилгын талмай хоёр дахин үргэдхэгдэжэ, 53 мянган гектар эзэлхэ. Чехословакида урдань таригдадаггүй байhан хүдөө ажахын ургамал — соя тариха талмай нилээд үргэдхэгдэхэ юм.

Эхын хэтэдээ мүнхэ баатаршалга

„РОМЕНСКАЯ МАДОННА“ ЭКРАН ДЭЭРЭ

Энэ фильм хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэхэ байна. Уйлажа бархиржа байһан үхибүүдые, уйдхар гашуудалда дарагдаһан, гасалан зоболон үзэһэн хүнүүдые харахадаа, хэн сэдьхэлээ хүдэлхэгүйб даа. Эхын энэрхы һайхан сэдьхэл, тэрэнэй эрэлхэг баатаршалга харагшадай дура татана. Эхын хэтэдээ мүнхэ баатаршалга тухай эртэ урда сагһаа хойшо үльгэр домогууд соо магтан дуулагдадаг, бүхы үе сагай, арадуудай поэдүүд эхын һайн һайхан анхарал дуран тухай уянгата шүлэгүүдые зохёожо, олон үеын хүнүүдые иимэ һайхан мэдэрэлээр хүмүүжүүлжэ байдаг гээшэ...

Сумщинадахи Ромно хотодо ажаһууһан коммунистка Анна Аврамовна Деревская эхын хэтэдээ мүнхэ баатаршалгын түүхэ-бэшэгтэ толотомо хуудаһа нээһэн байна.

Документальна шэнэ фильм буулгагшад Л. Ямковый, А. Слесаренко гэгшэд энээн тухайда удха түгэлдэрөөр, һонирхолтойгоор хөөрэнэ. «Хөөрэнэ» гэһэн үгэ эндэ яашье тааранагүй. Ушарынь юуб гэбэл, Деревскаягай хүмүүжүүлжэ, хүлыень дүрөөдэ, гарыень ганзагада хүргэһэн үхибүүдые бэдэрэн оложо, Украиныи багахан хотодо суглуулхын тула эдэнэр түйлай ехэ хүдэлмэри хээ. Аяар 45 үхибүүдые хүмүүжүүлжэ, хүл дээрэнь гаргаһан байгаа!

Дайнай үеын кадрнууд бидэниие 30-аад жэл гэдэргэнь абаашана. Бомбодогдоһон поезднууд, галдагдан шатаагдаһан һуурин тосхонууд, хархис шунахай фашистнуудаар буудагдан алуулһан амгалан тайбан хүн зон, эдэ бүгэдэнһөө шалтагаалан, үншэрэн үлэһэн үхибүүд эндэ харуулагдана.

Анна Аврамовна эдэниие гэртээ абаашажа, эхын халуун дулаан энхэрэлээр балшар бага үхибүүдые хүреэлһэн байна. Алдар сууда гарахын түлөө бэшэ, харин зүрхэ сэдьхэлэйнгээ зоригоор Деревская энэ баатаршалга гаргаа бшуу. Тиин мүнөө тэрэнэй хүмүүжүүлэн ехэ болгоһон хүнүүд өөһэдынгөө үхибүүдтэеэ ерэжэ, түрэл гэртээ сугларба.

Картина буулгагшад эдэнэй заримантайнь харагшадые танилсуулна. Эдэнэй хуби заяан элдэб янза байгаа. Адли нэрэ обогтой хүнүүд үргэн дэлюун манай Эхэ ороной элдэб заха булангуудта ажаллана. Гэбэшье ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар хандаха талаар үргэһэн эжынь хүмүүжүүлһэн мэдэрэл эдэниие бултыень нэгэдүүлдэг юм.

Тэдэ бултадаа түрүү бэрхэ ажалшад болонхой. Үрэмдэлгын мастер, токарь, жолоошон, ээрэгшэ — һайн һайхан сэдьхэлтэй юрын хүнүүд түрэһэн эжынэрыень халан хүмүүжүүлһэн хүн тухай гүнзэгы сэдьхэлэйнгээ өөрһөө халуун дулаанаар хөөрэнэд.

А. А. Деревская наһа бараа, тиигэбэшье тэрэ фильмдэ буулгагданхай — хүбүүдэйнь нэгэнэй байшан гэрэй ханада байһан эжынь дүрэ зурагые ехэ болгожо буулгаад, энэ картина соо харуулна. Украиныи Ромно хотодо ажаһууһан эхэ эхэнэрэй аршалан абаржа, хүмүүжүүлэн хүл дээрэнь гаргаһан хүнүүдэй энэ үнэн зүрхэнэй уулзалгада Анна Аврамовна Деревская амиды мэндэ хабаадалсажа байһан шэнгеэр үзэгдэнэ.

Е. ХОРЕВА,
ТАСС-ай корр.

ҮЙЛЭДБЭРИИЕ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД

Эхэнэрнүүдэй хэһэн ажал, бүтээһэн хэрэг манай орондо үнэхөөрөөшье ехээр сэгнэгдэдэг гээшэ. Эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй хамта завод, фабрикануудта, колхоз, совхозуудта, научно-шэнжэлхэшэ эмхи зургаануудта хүдэлдэг, оронойнгоо ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Эхэнэрнүүд гүрэн түрын хүтэлбэрилхы тушаалдашье хүдэлнэ. Бүхэдөө гүрэнэй ба ажахын хүтэлбэрилхы аппарадта эхэнэрнүүд 62 процент болодог. Үйлэдбэри хүтэлжэ байһан эхэнэрнүүдэй тоо жэл ерэхэ бүри олон болоно. Гансахан Москвада хүнгэн, эдеэ хоолой, парфюмериин ба бусадшье промышленностиин хэдэн арбаад эмхи зургаануудые эхэнэрнүүд хүтэлбэрилнэ. Заводой гү, али фабрикын директор байха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье эхэнэрнүүд эндэ хэнһээшье дутуугүй хүдэлдэг.

Нэгэдэхи зураг дээрэ «Новая Заря» гэжэ парфюмернэ фабрикын директор Алла Васильевна Грибинае харанат. Тэрэ инженер-парфюмер мэргэжэлтэй хүн юм. 160 ондоо духи ба одеколон гаргадаг энэ фабрикада 2 мянгаад хүн хүдэлдэг юм. Алла Васильевна энэ коллективые арба гаран жэлдэ хүтэлбэрилнэ.

Ороной томохон кондитерска фабрикын директор Галина Алексеевна Уточкина экономист мэргэжэлтэй хүн (хоёрдохи зураг). Бабаевай нэрэмжэтэ энэ фабрика суудхэ бүри 225 тонно амтан эдеэ бүтээжэ байдаг. Нүхэр Уточкина хэдэн удаагаар тус предприятиие жэншэдгүй һайнаар хүтэлбэрилнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

АНДА НҮХЭДЭЙ АРЮУН ХАЙРА

Хүндөөр үбшэлһэнэй шалтагаанаар Улаан-Үдэ ерэжэ, инфекционно больницада 40 гаран хоног соо бэеэ шалгуулһанай удаа мүнөө хүрэтэр эмшэлүүлһэн байнабди. Бэемнай ехэ ядуу байһан аад, һайхан сэдьхэлтэ совет эмшэдэй оролдожо эмшэлһэнэй аша туһаар нилээд һайжарба. Хэдэн килограмм нэмэжэ, анха хүдэлжэ байһан газартаа бусан ошохо, ажалдаа орохо бахархалтай үдэр ойроһон болобо. Үбдэжэ зобожо, ядарха зүдэрхын үедэ юугээшье хайрлангүй туһалдаг совет хани нүхэдэйнгөө хүлһэ адхаруулан, маанадай бэеые элүүржүүлхын хойноһоо оролдоһыень һанахадаа, тон ехээр баясанабди.

Бидэнэр сэбэр һайхан, аятай дулаахан байрада байжа, эгээл наада захаһаань абажа хэлэбэл, мүнөөнэй тон һайн эм дом, мүн бэшэшье арга хүүлэжэ, эдэгэнэн, һайжарһан байнабди. Нэгэ байрада ород, татар, яхад, буряадһаа эхилээд, бидэ монголнууд хүрэтэр арба гаран үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд нэгэ эхэ эсэгын үхибүүд шэнги хамта байжа, танилсажа, һайнаар эмшэлүүлһэмнай хэзээдэшье мартагдахагүй, һанагдажа ябаха болоно.

Медицинын эрдэмэй кандидат Даржаб Ракшаевна Ракшаина, таһагые даагша врач Галина Доржиевна Дугарова, фельдшернүүд Тамара Васильевна Цыденова, Сарра Сергеевна Давыдова, Елизаэта Сультимовна Сультимова, Мария Георгиевна Попова, процедурна сестранууд Лидия Ивановна Пшеничникова, Анна Максимовна Суздальцева гэгшэд бидэниие аргалха хэрэгтэ айхабтар ехэ аша туһа хүргөө.

Манай Монгол ороной ажалшадта хододоо туһалжа байдаг совет арадай халуун хайра, анхаралаа дахин дахин иигэжэ үзүүлжэ байһан тухай дурдан тэмдэглэхэдэ, бахархалтай байна.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр — мартын 8-тай дашарамдуулан, дээрэ дурсагдаһан больницын хүдэлмэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэгшэд — Монголой Арадай Республикын эрхэтэд.

Д. ШИИНИНДОРЖ.
С. БАДАМСЭРЭН.

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ 4 миллионһоо үлүү хүдэлмэрилдэг эхэнэрнүүд жэл бүри санаторинуудта, пансионадуудта, амаралтын байшангуудта аргалуулдаг, амардаг юм. Тиихэдээ эдэнэй олонхид түлөөһэгүй гү, али хүнгэлэлтэтэй путевкоор ошодог байна.

Бүлеэрөө амарха хэрэг хүгжөөхэ хэмжээнүүдые профсоюзууд абана. 1973 ондо профсоюзай элүүржүүлгын газарнуудай 400 мянган һууриин 50 мянгандань хүнүүд бүлөөрөө амарһан байха юм.

(ТАСС).

Үлгым хажууда эжымни һажан һажан аялгалһан нойргүй һүниин дуунууд хэзээ замхаабши?

— Хүбүүмни-аа, пантагарни. Бодо даа, һумбэйгөө бүлеэгээр уу! Харал даа, сонхоороо үглөөнэй нара. Бишыхан малаадай тугалнай пүнтэгэр магнайтай хөөрхэн хурьгатаяа хүреэ соогоо мүргэлдэн наадажа байна. Бишыхан хүүгэд баһа сугларад, шаг шууяа табилдаһаар үнинэй. Бодо даа, пантагарни, гаража наадалса. Газаа наратай.

Багахан нүхэдтэеэ наадажа байтараа торожо унаад, шорой соо бархиржа хэбтэхэдэм, эжымни нюһыем аршаад, энеэбхилэн дээшэмни шэдээд, хонин һүрэгөө туужа бэлшээри тээшээ зоригшо бэлэй.

Тэрэ холын балшар бага наһанайм эжытэеэ сугтаа хонидоо адуулдаг байһан хээрын хүл нюсэгэн үдэрнүүд хаанабши?

— Хүбүүмни-аа, хөөрхэмни. Бодо даа, сайгаа халуугаар уу. Сайшни хүрэшэхэнь. Харал даа, сонхоороо үглөөнэй нара. Хүршэ хүбүүхэйшни эсэгэтэеэ һургуулида ошожо ябана. Бари энэ ном, дэбтэр, гуурһа, ябая.

Эжытээ хүтэрэлдөөд һургуулида дүтэлхэдэмнай, хонхын түрүүшын абяан эрдэм бэлигэй замда уряалан, эршэтэйгээр жэнгирэн угтаа бэлэй.

Нэгэтэ гэрэйнгээ богоһо алхахадам, эжымни шэшэрһэн гартаа тэбхэрхэн саарһа бажуугаад уйлажа байгаа.

— Эхэ ороншни албанда шамай дуудаба. Эхэ оромнай — манай байха ехэ үлгы юм. Үнэн сэхээр албаяа хээрэй. Эсэгэшни Эхэ оронойнгоо түлөө ами наһаяа үгэһэн юм. Энээниие алхам бүхэндөө мартангүй ябаарай! Эхэ оромнай — манай ами наһан юм. Арад зонбйнгоо амгалан тайбан ажаһуухын тула юугээшье бү гамнаарай!

Албанда мордоходом, эжымни уйлан үлөө бэлэй. Тэхэрижэ ерэхэдэм, буурал тархяа үбсүүндэм няажа, баһа уйлаа.

— Хүбүүмни-аа, баатарни. Бодыш даа, сайгаа халуугаар уу. Сайшни хүрэшэхэнь. Харал даа, сонхоороо үглөөнэй нара. Ажалдаа хожомдобош.

Теэд эжымни хэтэ мүнхэдөө зөөлэхэн гараараа минии уһые эльбэн һэреэжэ, шанаһан халуун сайгаа баалан, олон аяга уулгаһан хойноо ажалдамни эльгээхэ.

Хэтэ мүнхэдөө урихан нюдөөрөө намаяа энхэрэн, сэсэн һургаал яаралгүйхэн хэлэжэ хажуудам зэргэлэн һуухагүй.

Хэтэ мүнхэдөө үхибүүдэйнгээ түлөө үдэрэй һанаан, һүниин зүүдэндэ дарагдахагүй.

Хожом хэзээшье аша гушынгаа дүхэриг соо баярлажа һуухагүй.

Минии эжы — юугээршье агсашагүй байха ехэ жаргални, минии эжы — далай ехэ найдални, үүрэй толоной ерэхэ үеэр һүүлшынгээ гэрээд үгые намдаа хэлээд, энэ оршолонто дэлхэйнгээ һүүлшын замда мордоо.

Илья НАМСАРАЕВ

БАЯРТАЙ, ЭЖЫМНИ

УЯНГА

Эжы, шинии мордоходо, талын сэсэгүүд, долгилһон шэнхисын далай, хүхэрһэн хүбшэ тайга эбхэрэн наадажа байгаа бэлэй. Тэдэнэр шамда һүүлшынхиеэ лохин нэнгээ.

Эжы, шинии мордоходо, намжаа талада бэлшэжэ ябаһан хонин һүрэгэйшни урилдаан һүүлшынхиеэ түбжэгэнөө.

...Гэр соомнай хооһон, хооһон. Үдэр бүри согтой хүхюутэй байһан манай гэр соо шог зугаа, энеэдэншье зэдэлнэгүй. Ямаршьеб аймшагтай юумэнэй манай гэрэй гол амиие, гал гуламтын дулаае доло һорожорхиһон мэтэ. Бүхы юумэн хуурмаг шэнгеэр үзэгдэнэ. Үгэ бүхэн удхагүйгөөр дуулдана. Бүхы абяан бүдэхээр соностоно. Айлшанайшье буухада, наадалжа ерэһэндэл һанагдана.

Эжы, шинии байхада үгэ бүхэншни самаряатай, гэшхэдэл бүхэншни гэрээр билтарма баяраар доһолжо, найр бүхэн мүнхэдэл, үбэлэй һалхинай зэбүүн эшхэрээншье хүгжэмдэл бэлэй даа.

Би шамаяа бусахагүйгөөр мордоо гэжэ огто үнэншэөгүй хэбээрээб. Үнеэгээ бэлшээридэнь абаашаад, али хүршындөө ошоод һаатаа гүш? Магад, дайнһаа бусаагүй нүхэрөө хүлеэхэеэ дүрбэн харгын бэлшэр дээрэ, хээрын сэсэгүүдэй дунда талын бороодо нюураа сүршүүлэн зогсоно гүш? Хэды олон жэл соо тэдэ сэсэгүүдые гансал талын түргэн аадар бэшэ, харин шинии нюдэнэй гашуун нёлбоһод ундалааб даа?

Шинии нүхэрөө дайнһаа хүлеэһэндэл бишни шамаяа хүлеэ хүлеэһээр үлэбэлөн даа. Баһа бишни дүрбэн харгын бэлшэр дээрэ гаража, сэсэгүүдэй дунда зогсоноб, баһал талын бороо һүүлшым найдалые үлдэн угааха.

Эжы, хайшаа ошообши? Аа, эжы!

Альган дээрэ мухарюулан наадаха Эрхүү мүрэнэй эрьеын захада хэбтэһэн монсогор шулуухан мүнхэ ха юм.

Аа, Эжы!

Теэд шинии хадынгаа харьялаа горходто, хүхы шубуунай хонгор хонгео эртын дуунда тэхэрэгүйшье һааш, шинии уужам энэрхы сагаан сэдьхэл, шинии дууша зүрхэн, шинии хурдан ульгам ухаан, шинии сэсэн гүнзэгы һургаал, шинии захяа хүу намда үлөө.

Абдарлажа алта, мүнгэшье хуряагаагүйш, сэдьхэлэйшни дурсагдаһан, юугээршье энэ дэлхэйдэ сэгнэгдэшэгүй шинии баялиг минии эршэ зориг, дуунайм дали болон үлөөл даа. Энэ шинии дали дээрэ өөрынгөө һодо нэмээлсээд, эрдэм ухаанай орьёл үндэрые доботолхоб!

Баяртай, эжымни!

Алтан дэлхэйгээ гэ... ябахадшни, бишни за... даа гэнэн хонгортоо, ... сухалдаа буруу хэрэг... магад, зөөлэн зүрхые... гомодхоодог байгааб. ... нэй түлөө гуйлта гуй... хүлисыш даа. Хүн ... дабажа гараһан даба... эрьежэ харахадаа, ... набтарыень ойлгохо ... байна. Хүлисыш даа!

Баяртай, эжымни!

Шамда үшөө хэлэгд... үлэһэн үгэнүүд олон ... даа. Теэд тэдэнэр ду... зүрхэнэйм сохидол ... соо шэнхинэхэ, дуул... дуунайм аялга бүхэн ... нэрьехэ!

Баяртай, эжымни!

Энэ оршолонто дэлх... ажамидарал нэгэл эрь... гэтэй замаараа гороол... байна. Харанхы һүниие ... эсхэн одо мүшэд ер... тэрьедэн ошоно.

Ажабайдал эбхэрнэл ... тойроод. Үхэл наһан ... хүтэрэлдөөд тэмсэһээр ... шаа, ерээдүй уруугаа ... тэрнэ.

Эжы, би һая Байгал... лайн эрье дээрэ о... удаан удаан һуугаа ... Нам тээшэ гүйлдэжэл ... һан долгидой шааян ... дуур олон түмэн тухай ... дол бодооб. Һубарһан ... гидой хабсагай өөдөө ... гүй нэтэрүүгээр мүл... байхыень ехэ гайхааб...

Мүнөө намар. Манай ... таг дээгүүр һүүлшын ... бууд һубарин, холын дул... орондо урагшаа зорино. ... дэнэй һүүлшын ганга... намайе хайшааб даа ба... дуудана.

Сагай ошоходо, ... ерэхэ, тэдэ шубуудай ... түрэл нютагтаа дахин ... рихэ.

Теэд гансал ши, эжы... дахин хэзээдэшье буса... гүйш.

Баяртай, эжымни, ... тай.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хууд... КПСС-эй ЦК-гай амар... нууд. Республикын һо...

Хоёрдохи хууд... «Ерээдүй тухай бод... нууд»— В. Улановай ... АПН-эй статьянууд. С... эй Верховно Соведэй П... диумэй Указууд.

Гурбадахи хууд... «Мүнөө үеын хүн» — ... лективнэ очерк.

Дүрбэдэхи хууд... Хилын саана. Нютаг... гай һонин.

СЭНХИР ЭКРА...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 11.25 — ... жуулгын программа. ... —«Дуун үгэ эринэ». ... визор харагшадай бэ... дээр Эхэнэрнүүдэй Ул... рондын үдэртэ зорюу... һан концерт. 12.30 — ... ряадай телевидениин ... диогой арадай инстр... нүүдэй оркестрэй ко...

«Орбита». 13.05 — ... лэй һонин. 13.10 — «... хон» гэжэ театр. «Эж... мэндэшэлнэбди» (... 13.25 — Фигурна ... ролгоор эрэшүүлэй ... чемпионат. Өөрын ... программа (үнгэтэ). ФР... дамжуулга. 14.25 — ... вагай хариин айлшад». ... — 14.50 — Забһа... 14.50 — «Хүгжэмшэ ... бүүн» — телевизионно ... жэг (үнгэтэ). 16.15 — ... эхэрнүүдэй захилаар ... доһон концерт. 17.05 ... Фигурна һолжоролгоор ... хэйн чемпионат. Хоер ... роороо һолжоролгын ... дуранай программа (ү... ФРГ-һээ дамжуулга. ... — «Энэ даруухан ... дээ танда бэлэглэнэб» ... поэзиин композици. 19.0... «Время» — мэдээсэл... грамма. 19.30 — «13 ... ев» — жэжэ зүжэгүү... левизионно театр (... 20.30 — 20.50 — З... лалга. 20.40 — «Айл... хайрлыт!» Останкино... һайндэрэй үдэшэ. (ү... 22.35 — Эрдэм ба ... кын талаар 1973 ... СССР-эй Гүрэнэй ша... дые барюулалга. 22.45 ... «Экранда» — киноком... «Хурим» — уран һайх... фильм.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ. 13.25 — ... буудтэ — «Мүшэхэн»... киноальманах. 14.15 ... «Хлеб и розы» — уран... ханай фильм. 15.45 — ... вет мэдээжэ дуушад ... на». — концерт. 16.15 ... «Мүнөөдэр манеж дээр... циркын программа.

(Газетымнай ид... номер - мартын 10-да ... раха).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

телефон·телеграф·радио

СОФИ

ХУНТЫН ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУД ТУХАЙ ФИЛЬМ

ТАСС

«Президентын һамганай хөөрөөн» гэһэн документальна фильмые Болгариин кинематографистнууд буулгаба. Чилиин сэрэгэй хунтын харата муухай ябуулганууд энэ фильм дотор эрид буруушаагдана. Элитэ мэдээжэ режиссер-документалист Нюма Белогорски Ортенсия Бусси де Альендиин хөөрөөе сценаринингаа үндэһэ һуурида табиһан байна. Чилидэ боложо байһан хархис муухай ябуулгануудые хараһан хүнүүдэй мэдүүлгэнүүд, гэршэ баримтанууд фильмдэ оруулагдана.

«Сэрэгэй хунтын удамаршадай харата һанаашалганууд хүсэлдэхэгүй, Чилиин патриодуудай үнэн хэрэг илаха», — гэжэ Нюма Белогорски ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Чилиин газар дээрэ үйлэдгэдэжэ байһан зэрлиг бүдүүлиг аашануудые элишэлһэн ехэ материал буулгабари хэһэн бүлэг суглуулаа гэжэ режиссер тэмдэглээ.

Пабло Нерудые хүдөөлүүлгэ хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэнэ. «Интернационалай» аялга хүгжэм һүрэтэйгөөр соностоно. Чилиинхидэй дуулаһан пролетарска гимн Нерудын, Альендиин, Чилиин революционернүүдэй зааһан замаар урагшаа дабшахабди гэһэн тангариг мэтээр зэдэлнэ.

ГАВАНА

ОРШОН ТОЙРОНХИ БАЙГААЛИИЕ ХАМГААЛХА

ТАСС

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар Кубада хэгдэһэн ажал хэрэгүүд эндэ үнгэргэгдэһэн семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Агаар, уһа, газарай хүрьһэ бузарлангүй, арюун сэбэр байлгаха тухай асуудалнуудые врачнууд, инженернүүд, биохимигүүд, архитекторнууд хоёр долоон хоногой турша соо хаража үзөө. Аралай байгаалиин нөөсэ баялигуудые һайнаар ашаглахын, хүнүүдэй элүүрые хамгаалхын түлөө Кубада социалис общество байгуулагшадай мүнөөнэй үстэн ехэ харюусалгатай юм гэжэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглэһэн байна.

Революциин илаһанай һүүлээр оршон тойронхи байгаалиие арюун сэбэр байлгаха хэмжээнүүд абтажа эхилээ һэн.

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалхын тула республикын Компарти, Революционно правительство ехэ мүнгэ һомолно. Орон дотор санитарно - һэргылэмжын станцинууд олоор баригдана, мэргэжэл шадабаритай кадрнууд бэлдэгдэнэ.

ДЕЛИ

ООН-ой түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ТАСС

Египедэй, Израилиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тарааха Синайн хахад аралдахи зонодо ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүд ерээд байна гэжэ ООН-ой түлөөлэгшэ эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдээсээ. Ирландиин, Швецииин, Индонезиин, Сенегалай, Финляндиин, Перугай подразделенинүүд һалгаан тараалгын зонодо байһан ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй бүридэлдэ ороно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

КАНБЕРРЭ

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци—Австралида

ТАСС

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Матчанов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци албанай хэрэгээр Австралида ерэһэн байна. Совет делегаци Австралиин премьер-министр Г. Уитлемтэй уулзаа. Хоёр ороной хоорондохи харилсаа хүгжөөхэ асуудалаар хөөрэлдөөнэй үедэ һанамжаяа хэлсэһэн байна. Делегаци Австралиин парламентда хүрэбэ.

ДЕЛИ

Үе сагай эрилтээр

ТАСС

Америкын «Экссон» гэжэ нефтиин концерныи филиалые гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай правительствын гаргаһан хуулиин проектые Индиин парламентын Арадай палата һайшааба. Харин гүрэнүүдэй предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай ехэ хэмжээнүүд Индидэ бэелүүлэгдэжэ байна. Нэн түрүүн «Экссон», «Калтекс», «Барма шелл» гэдэг нефтиин компанинуудай филиалнууд гүрэнэй мэдэлдэ абтаха юм. Эдэ компанинууд хэдэн арбаад миллиард рупий сэнтэй ашаг олзо абана.

Хуулиин проектын абтаһанай һүүлээр нефтехимическэ промышленностиин министр Д. К. Баруа парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ, манай орон дотор хүдэлдэг гадаадын нефтиин бусад компанинууд, филиалнууд тушаа иимэрхүү хэмжээнүүд һалар абтаха юм гэжэ мэдүүлбэ.

ДЕЛИ

Түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй амжалта

ТАСС

Индиин Национальна конгресс (ИНК) гэдэг партиин правительство Индиин хүн зонойнгоо тоогоор эгээн ехэ Уттар-Прадеш штадта бүридүүлэгдэжэ, тангаригаа үгэбэ. Х. Н. Бахугуна тэрэниие хүтэлбэрилнэ.

Февраль һарын һүүл багта энэ штадта болоһон парламентын һунгалтануудай үеэр демократическа ба түрүү үзэлтэй хүсэнүүд ехэ амжалта түйлаа. Эндэ хархис хүсэнүүд, шажан мүргэл баримталагшад булигдаһан байна. ИНК олонхиин дуу абажа, конституциин үндэһөөр правительство бүридүүлхэ эрхэдэ хүртөө.

ПРАГА. Совет гүрэнэй ба партийна элитэ ехэ ажал ябуулагша Надежда Константиновна Крупскаягай түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан Прагадахи Совет эрдэм наукын, соёлой байшан соо болобо. КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, Чехословакиин Эхэнэрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Густа Фучикова Н. К. Крупская тухай домоглол һанамжануудаа хөөрэбэ. Тэрэ 1935 оной майн 1-нэй һайндэрые Москвада тэмдэглэхэдээ, Н. К. Крупскаятай уулзаһан байгаа.

БАРУУН БЕРЛИН. Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрһэнтэй дашарамдуулан, энэ жэлэй эхиндэ салин хүлһыень дээшэлүүлхэ тухай эрилтэнүүдые табиһан Баруун Берлинэй металл болбосоруулдаг промышленностиин предприятинуудай 140 мянга гаран хүдэлмэришэн, алба хаагша тэмсэл хэжэ эхилһэн байгаа. Тиин мүнөө предприятиин ээзд эдэнэй эрилтэнүүдые хангаха баатай болобо.

ПАРИЖ. Гвиней-Бисауда, Анголодо, Мозамбигта боложо байһан колониальна дайнда эсэргүүгээр тэмсэһэн 30 хүн нёдондо жэлэй ноябрь һараһаа 1974 оной январиин һүүл болотор Португалида баригдажа хаагдаад Францiин тусхай эмхи мэдээсэнэ.

ТОБШОХОНООР...

НИКОЗИ. Правительствын бэлдэһэн 1974 оной гүрэнэй бюджедые Кипрэй түлөөлэгшэдэй палата нэгэн дуугаар һайшаагаа. 17283 миллион кипрэй фунт экономико хүгжөөлгэдэ һомологдоно. Энээнэй 6583 миллиониинь — хүдөө ажахыда, 2392 миллиониинь промышленность, худалдаа наймаа хүгжөөлгэдэ гаргашалагдаха байна.

КОТОНУ. Эмүүдые гаргадаг захиргааниие гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай шиидхэбэри Дагомейн Министрнүүдэй Совет гаргаба. Энэ эмхи Дагомейн Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын министерствын мэдэлдэ үттөө. Эм домуудые, медицинскэ түхеэрэлгэнүүдые худалдан абаха хэрэгые Дагомейн национальна фармацевтическэ управлени эрхилхэ юм.

(ТАСС).

ПРАГА

Социалис оронуудай уран зохёолшодой уулзалга

ТАСС

Социалис оронуудай Уран зохёолшодой холбоонуудай түлөөлэгшэдэй заншалта XI уулзалга Прагада нээгдэбэ. Холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Г. Марков түрүүтэй СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной делегаци, Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, ДРВ-гэй, Кубын, Монголой, Польшын, Румыниин, Чехословакиин Уран зохёолшодой холбоонуудай делегацинууд уулзалгада хабаадана. Чехословакиин Уран зохёолшодой холбоонуудай комитедэй түрүүлэгшэ Я. Козак уулзалга нээбэ. Нёдондо жэл уран зохёолшодой эмхинүүдэй хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые, литературна зарим асуудалнуудые, аха дүүгэй холбоонуудай хоорондохи харилсаа саашадань бэхижүүлхэ түсэбүүдые уулзалгада хабаадагшад зүбшэн хэлсэхэ байна.

ДАККА

Муджибур Рахманай уряа

ТАСС

Бангладешэй премьер-министр Муджибур Рахман Даудканди хотодо болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Урда Азиин гүрэнүүд амгалан ёһоор зэргэ оршохо ёһотой гэжэ тэмдэглээ.

Бангладешэй Арадай Республикые Пакистанай һаяхан мэдэрһэн ушарые һайшаагаад, энэ алхам хоёр ороной хоорондохи харилсаа һайжаруулха байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Орон доторойнгоо байдал тухайда Муджибур Рахман тогтожо хэлэхэдээ, бэеэ даахан байдалтай болоһоор хоёр жэлэй турша соо политическэ, экономическа ба соёлой һалбаринуудта ехэ амжалтанууд түйлагдаа гэжэ хэлэһэн байна. Экономическа дэбжэлтын замаар республикын дабшалгада һаад тойбо татадаг хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэхэ уряатайгаар Бангладешэй патриотическа хүсэнүүдтэ хандаба.

ВАШИНГТОН

Сенаторай мэдэрэлгэ

ТАСС

Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ, мүнгэнэй үнын уналга гэхэ мэтэ асуудалнуудые США-гай правительство шиидхэхы аргагүй болоод байна гэжэ Дж. Макговерн мэдүүлээ.

Дж. Макговерн һургуулинуудые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха асуудалнуудые шиидхэдэг американ нэгэдэлэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, нёдондо жэл эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн 22 процентээр хүндэрһэн байна гэжэ тэмдэглэбэ. Тиихэдэ ажалшадай салин хүлһэн доошоо ороо.

Энэ жэлдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн 30 процентээр хүндэрхэ, харин хүн зоной олзо доход 6 процентээр хорохо байна гэжэ Макговерн хэлэбэ.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-02339. Заказ № 00...